

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Полтавський державний аграрний університет
Освітня програма	28381 Агроекологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Полтавський державний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	28381
Назва ОП	Агроекологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Валерко Руслана Анатоліївна, Сильчук Андрій Андрійович, Панкова Оксана Володимирівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	20.02.2024 р. – 22.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.pdau.edu.ua/content/akredytaciya-op-agroekologiya; https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14143/vidomostisoae.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.pdau.edu.ua/content/akredytaciyna-ekspertyza-osvitno-profesynoyi-programy-agroekologiya-za-specialnistyu-101

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП "Агроєкологія" магістерського рівня реалізується на кафедрі екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля ПДАУ, що розташований у Полтавському регіоні, який є "полігоном" екологічного виробництва сільськогосподарської продукції. З цих причин впровадження ОП "Агроєкологія" за спеціальністю 101 Екологія в ПДАУ є цілком логічним та доцільним. Цілі ОП повністю відповідають місії та стратегії ПДАУ. Зміст ОП враховує не тільки стандарт вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія, а і професійний стандарт "Еколог". ОП "Агроєкологія" має виражену особливість, що обумовлено спеціалізацією університету та передбачає формування фахівців зокрема з вміннями оцінювати потенціал відновлювальних джерел енергії в контексті кліматичних змін та стратегій державної екологічної політики, вміння розробляти стратегії забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем. ОП забезпечують НПП з багатим практичним і науковим досвідом в екології та агроєкології. Гарант ОП є засновником наукової школи ПДАУ "Формування екологічно-стабільних технологій", керівником Полтавського відділення ГО «Зелений світ», віце-президентом Всеукраїнського ГО "Асоціація агроєкологів України", що надало підґрунтя створенню проєктною групою під його керівництвом ОП "Агроєкологія". Звертає на себе увагу плідна співпраця кафедри, яка забезпечує ОП "Агроєкологія", з державними та приватними установами екологічного та агрономічного спрямування. Так, серед стейкхолдерів, з якими кафедра співпрацює на основі заключених договорів значаться Державна екологічна інспекція Центрального округу, Департамент екології та природних ресурсів Полтавської ОДА. Здобувачі мають змогу проходити практику на базі цих підприємств та сертифікованій лабораторії агроєкологічного моніторингу ПДАУ. Все зазначене надає можливість майбутнім фахівцям бути конкурентоспроможними на ринку праці. Випускники працевлаштовані за спеціальністю, в тому числі і за кордоном. В ході спілкування зі здобувачами, студентським самоврядуванням, демонстрації освітнього середовища відмічена посилена увага з боку керівництва до потреб всіх учасників освітнього процесу. Університет приділяє значну увагу цифровізації освітнього процесу впроваджуючи автоматизовану систему управління, якою користуються викладачі, здобувачі та адміністрація. Студентське самоврядування має в своєму складі раду гуртожитків, яка опікується налагодженням побуту та дотриманням порядку. У ПДАУ створене сприятливе освітнє середовище (бібліотека, комп'ютерні класи, аудиторія для роботи в малих групах, кімната для дітей, кімната гуртожитку для осіб з особливими потребами), організується дозвілля здобувачів. Також університет опікується ВПО, що проживають на його території. Відкрита зустріч показала значну підтримку ОП з боку поважних представників освітньої та наукової спільноти.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Чітко виражена особливість ОП що передбачає набуття навичок необхідних для фахівця-еколога з акцентом на їх використання в галузі агроєкології, що узгоджується з потребами регіону, місією та стратегією ЗВО. ОП "Агроєкологія" другого магістерського рівня є єдиної у освітньому просторі України відповідно до даних інфоресурса. Кваліфікація випускника та особливість ОП забезпечує широкі можливості для працевлаштування, що підтверджено випускниками які працюють за спеціальністю, зокрема і за кордоном. 2. Розвинута співпраця кафедри з провідними фахівцями академічної та наукової спільноти, представниками підприємств та установ, територіальних громад щодо розроблення та вдосконалення ОП, забезпечення практичної підготовки здобувачів. 3. Акредитована лабораторія агроєкологічного моніторингу з наявним обладнанням, що дозволяє проводити науково-практичні дослідження з залученням здобувачів, зокрема на запит місцевої влади та населення. 4. Функціонування у ПДАУ Центру підготовки користувачів інформаційної системи «Soft-farm», на базі якого здобувачі ОП можуть опанувати ГІС дослідження та «Центру впровадження Індустрії 4.0», в складі якого працює направлення екологічного моніторингу під керівництвом гаранта, відповідно до якого надаються консультативні послуги, з залученням НПП та здобувачів кафедри. 5. Зручність та інформативність представленої інформації на сайті Університету, зокрема сторінки приймальної комісії. Наявна база даних відкритого доступу до міжнародних та національних ресурсів. 6. Соціальне забезпечення учасників освітнього процесу Університету, а саме організація кімнати для дітей, психологічний супровід, кімната гуртожитку для осіб з особливими потребами. Діюча служба освітнього омбудсмена. 7. Розвинута структура студентського самоврядування. Так наявна студентська рада гуртожитків і центр правової безпеки в її складі. 8. Розвинута система роботи зі здобувачами щодо набуття ними соціальних навичок шляхом проведення тренінгів, а також завдяки наявній спеціально-обладнаній аудиторії для роботи в малих групах. 11. Запроваджена процедура аналізу результатів акредитаційних експертиз та процедура постакредитаційного моніторингу. Активна робота відділу моніторингу та забезпечення якості освіти у проведенні самооцінювання освітніх програм спільно з кафедрою. Функціонування Групи сприяння академічній доброчесності та Комісії з етики та управління конфліктами. 12. Високий науковий рівень та професійна активність співробітників кафедри в сфері екології та агроєкології. 13. Автоматизована система управління університетом, через яку працюють викладачі та здобувачі, проводяться опитування, здійснюється вибір ОК, формуються відомості та розклад, що забезпечує прозорість процесу оцінювання на всіх етапах. 14. Існуюча практика популяризації неформальної освіти та визнання її результатів, академічної мобільності. 15. У ЗВО проводяться опитування "Викладач очима студентів", у результаті яких створюється рейтинг викладачів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Обширний перелік рекомендованих джерел літератури силабусів, РП та програми фахового вступного випробування містять джерела 10 річної та більшої давності. Групі забезпечення, під контролем гаранта ОП рекомендовано до кінця поточного навчального року виключити застарілі джерела. 2. Неузгодженість матриці відповідності ПРН та ОК фактичному змісту дисциплін, при сукупному забезпеченні всіх ПРН. ОК ПП та АТ відповідно до матриць ОП забезпечують всі ПРН та ФК (окрім ЗК 5). Рекомендовано проєктній групі на чолі з гарантом, при перегляді ОП на 2024 рік, узгодити матрицю відповідності ПРН та ОК зі змістом дисциплін, усунути технічну помилку щодо набуття ПРН7 при незабезпеченні ЗК 5 при виконанні ОК ПП. Також рекомендовано переглянути доцільність забезпечення майже всіх компетенцій та ПРН освітніми компонентами ПП та АТ. 3. В репозитарії розміщені не всі кваліфікаційні роботи за 2023 рік. Рекомендовано гаранту впродовж тижня забезпечити розміщення всіх кваліфікаційних робіт, що були захищені у грудні 2023 року в репозитарії. 4. Випадки невідповідності оформлення кваліфікаційних робіт та різноплановість їх структури вимогам, що зазначені у робочій програмі. Рекомендовано завідувачу кафедри при підготовці КР в поточному році забезпечити їх перевірку на відповідність встановленим вимогам оформлення та структури в робочих програмах, та провести додатковий інструктаж керівників кваліфікаційних робіт. 5. Відсутні лабораторні заняття. Проєктній групі на чолі з гарантом рекомендовано перевести практичні заняття у лабораторні для рекомендованих стейкхолдерами дисциплін в ОП 2024 року. 6. Таблиця 11 "Схема нарахування балів за навчальною дисципліною" у робочих програмах є незрозумілою та за окремими дисциплінами містить технічні помилки в підрахунку балів. НПП рекомендовано виправити таблицю та зробити її чітко зрозумілою для здобувача до вересня 2024 року, гаранту проконтролювати виконання. 7. СЛС має вигляд матриці, що відображає пререквізити та не включає постреквізити та розподіл вибірових ОК по семестрах. Проєктній групі на чолі з гарантом при перегляді ОП на 2024 рік розробити СЛС у вигляді графа (що заплановано впровадити в університеті). 8. Функціонал навчального сайту moodle використовується не повною мірою. Враховуючи, що теоретичне навчання відбувається онлайн, НПП, впродовж року, рекомендовано наповнити електронні курси презентаціями лекцій, відео-записами лабораторних робіт, тестовими завданнями, що буде сприяти підвищенню сприйняття матеріалу та рівня набуття навичок за дистанційної форми навчання. 9. Рекомендовано адміністрації ПДАУ додати англomовну версію сайту до кінця 2024 року, що буде сприяти інтернаціоналізації діяльності ЗВО, поглибленню співпраці із закордонними навчальними й науковими установами, залученню іноземних абітурієнтів. 10. Рекомендовано НПП, що забезпечує реалізацію ОК "Ділова іноземна мова", підвищити публікативну активність впродовж поточного та наступного навчальних років.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОП "Агроекологія" другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія має чітко виражену особливість, що виражається у застосуванні знань та вмінь еколога, зокрема і в сфері агрономії. Це обумовлено в першу чергу спеціалізацією університету та наявним широким професійним досвідом розробників ОП саме в галузі агроекології <http://surl.li/phwjrr>. Як свідчать відкриті данні ЄДБО <https://cutt.ly/5wC1BLH5>, ОП "Агроекологія" є єдиною в Україні такою програмою другого рівня вищої освіти. Цілі ОП повністю узгоджені з місією ЗВО, яка полягає у тому що ПДАУ створює, зберігає, примножує та поширює знання зокрема в аграрно-продовольчій та природничій галузях. Перспективний план розвитку до 2025 року ПДАУ <https://cutt.ly/bwC19610> передбачає на найближчі роки підготовку фахівців, які характеризуються високим професіоналізмом і компетентністю як в галузі аграрного виробництва, так і в інших галузях національної економіки. Цілі ОП "Агроекологія" включають підготовку фахівців, які здатні розв'язувати спеціалізовані завдання у сфері екології, розробляти стратегії управління еколого-безпечним функціонуванням агроєкосистем. ОП передбачає опанування вмінь оцінювати та прогнозувати стан ресурсно-екологічної безпеки у регіоні, а також потенціал відновлювальних джерел енергії в контексті кліматичних змін. Як повідомив директор ННІ на зустрічі з керівництвом, університет бачить подальший розвиток ОП в напрямку розгляду питань безвуглецевого сільського господарства. Ректор бачить значні перспективи даної ОП "Агроекології", як таку що пропагандує екологічну свідомість, принципи сталого розвитку громад і територій і готує майбутніх агентів змін в цьому напрямку. Перший проректор розповіла про значне місце яке займає агроекологія в університеті і як приклад привела регулярні наукові заходи, ярмарок екологічно-чистої продукції, що проводяться на його території. Проректор з НІПР зазначила про плани ЗВО з модернізації лабораторного обладнання. Особливість ОП забезпечується додатковими до передбачених стандартом ВО за спеціальністю ФК 11,12,13 та ПРН 21,22,23. Аналіз робочих програм наданих на запит ЕГ показав, що ПРН 22, який передбачає розгляд питань ресурсно-екологічної безпеки у регіоні не представлено окремими темами в частині передбачених ОП відбору інноваційно інвестиційних проєктів з урахуванням наслідків воєнних дій в Україні. ЕГ відмічає актуальність таких знань майбутніх екологів сьогодні та в період післявоєнного відновлення країни. На 2024 рік за рекомендацію представників академічної спільноти заплановано включення питання відновлювальної

енергетики та відновлення стану довкілля у місцях, що постраждали внаслідок воєнних дій <https://cutt.ly/DwCoMaJr>.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Відповідно до рекомендацій з розроблення ОП в ПДАУ <https://cutt.ly/AwC16qqQ> на етапі розробки нової ОП її проект розміщується на сайті для громадського обговорення. Робоча група аналізує пропозиції та за результатами обговорення розміщується таблиця <https://cutt.ly/UwCoerZp>. Проректор з НПП, що є головою ради з якості ВО, на зустрічі 1 повідомила що з вересня починається обговорення ОП, після внесення змін розглядається на кафедрах, раді якості спеціальності, ВР ННІ, освітньої комісії вченої ради, затверджується ВР ПДАУ в лютому. При перегляді ОП проводиться опитування стейкхолдерів <https://cutt.ly/LwCor1Jp>; <https://cutt.ly/lwCotcOj>, в тому числі здобувачів щодо сильних та слабких сторін ОП, задовільності освітніми послугами, а також випускників та роботодавців. Процедура організації проведення опитування закріплена у положенні <http://surl.li/bgset>. До проектної групи з розробки ОП 2023 року долучений здобувач. Здобувачі запрошуються до обговорення ОП в рамках круглих столів (зустріч 4). На побажання здобувачів у 2022 році були розширені ПРН 22 та ФК 12 відповідно до потреб сьогодення, що пов'язані з наслідками бойових дій <https://cutt.ly/twCoaL2M>; збільшено кредити ОК 4, 7 <https://cutt.ly/uwCofora>; поглиблено вивчення грантової діяльності на ОК 10 <https://cutt.ly/awCodovN>. Останнє було запропоновано і представниками академічної спільноти <https://cutt.ly/bwCoVQ9L>. Проводиться опитування випускників <https://cutt.ly/PwCojwPM>. Після обговорення ОП з випускниками було введено ОК «Енергетичне використання сільськогосподарських відходів» <https://cutt.ly/zwCojF4M>. На ОП збираються рецензії від роботодавців (долучені до справи), проводиться їх опитування <https://cutt.ly/pwCoK3nd> та зустрічі. За результатами були надані пропозиції: уточнення формулювання ПРН 23 <https://cutt.ly/XwCoIjZ6>, ПРН 22 <https://cutt.ly/9wCoXK7B>, збільшення кількості кредитів на ОК 4 <https://cutt.ly/swCoX6oN>. Випускники <https://cutt.ly/hwCoWdba> та роботодавці <https://cutt.ly/7wCoNrCb>, як і здобувачі висловили побажання вивчення екологічної ситуації у зв'язку з військовими діями в країні. Результати співпраці зі стейкхолдерами, зокрема і щодо роботи над ОП викладені на сторінці кафедри "Взаємодія зі стейкхолдерами" <https://cutt.ly/QwCoBiCv>. Різними заінтересованими сторонами висловлювалися побажання щодо введення до ОП ОК "Основ наукових досліджень". Від гаранта на зустрічі 1 було повідомлено, що це є ті рекомендації, що будуть враховані в ОП 2024 року. На 2024 за рекомендацію представників академічної спільноти заплановано включення питання відновлювальної енергетики та відновлення стану довкілля у місцях, що постраждали внаслідок воєнних дій <https://cutt.ly/DwCoMaJr>. До обговорення ОП залучаються також представники ГО <http://surl.li/pmizb>, <http://surl.li/pcovp>, <http://surl.li/pmjdz>, <http://surl.li/pcowb>, які надали зокрема пропозицію включення до ОП розгляд проблеми управління відходами.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

За даними департаменту агропромислового розвитку Полтавської ОДА <https://cutt.ly/6wC2rYOR> сільське господарство – одна з провідних галузей Полтавщини. Площа земель зайнятих під органічним виробництвом становить 24,3 тис. га. Полтавщина, завдяки сприятливим умовам, є центром екологічного агровиробництва. Не заперечним є доцільність впровадження ОП "Агроекологія" в ПДАУ, про що говорило і керівництво університету (зустріч 1). ОП, на рекомендацію стейкхолдерів та враховуючи План відновлення України <https://recovery.gov.ua>, включає набуття навичок оцінювання ефективності заходів щодо забезпечення ресурсно-екологічної безпеки у регіоні (ПРН 22), що на сьогодні є важливим, в тому числі і у сфері агровиробництва. ПРН 23 передбачає вміння оцінювати потенціал відновлювальних джерел енергії в контексті кліматичних змін та стратегій державної екологічної політики, ПРН 21 вміння розробляти стратегії забезпечення екологічно безпечного функціонування агроєкосистем. Випускники ОП (зустріч 7) повідомили що працюють за спеціальністю (агровиробництво, департамент екології, нафтогазове підприємство за кордоном), що підтверджує визнання диплому за даною ОП. Розробники ОП співпрацюють з державними та недержавними підприємствами екологічного профілю <https://cutt.ly/9wC2j6WU>, <https://cutt.ly/bwC2kUnc>, аграрного <https://cutt.ly/iwC2kaQR>, <https://cutt.ly/IwC2kz3R>, а також громадськістю <https://cutt.ly/BwC2kVEu>, <https://cutt.ly/kwC2k4oS> з метою врахування регіональних екологічних проблем, зокрема розробка місцевих планів управління відходами, моніторингу ОВД геологічного виробництва, збереження та відновлення навколишнього середовища. Це було підтверджено на зустрічі з роботодавцями. На врахування досвіду аналогічної ОП Опольського університету Польщі <https://cutt.ly/cwC2v53I> для ОП 2022 р. було додано ПРН 23 в контексті використання відновлювальних джерел енергії та ресурсів. В подальшому, на рекомендацію стейкхолдерів формулювання ПРН було скорочено. За результатами обговорення ОП з представником Дніпропетровського агро-екологічного університету <https://cutt.ly/KwC2Qi3g> було розширено ОК "Екологічне проектування" питаннями грантової діяльності. В результаті обміну досвідом з членом проектної групи ОПП "Екологія" другого рівня ВО Поліського національного університету <http://surl.li/pcogd> було збільшено к-ть кредитів на ОК 4. Запозичені практики інших ОП корелюють з рекомендаціями що надавалися заінтересованими сторонами в ході обговорення ОП. Здобуття актуальних навичок відповідно до додаткових ФК та ПРН, що сформовані на рекомендації заінтересованих сторін та колег, які впроваджують аналогічні ОП, можливості навчання з використанням сертифікованої лабораторії агроекологічного моніторингу дозволяють випускникам стати конкурентоспроможними та затребуваними фахівцями в галузі екології, зокрема і у сфері сільського господарства.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ПРН та компетентності ОП "Агроєкологія" повністю відповідають стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія другого рівня ВО затверджений наказом МОН 04.10.2018 та забезпечуються всіма обов'язковими ОК ОП. На врахування рекомендацій заінтересованих сторін та колег, що задіяні у впровадженні аналогічних ОП в інших університетах, для підвищення конкурентоспроможності випускників в умовах регіону та сьогодення додані додаткові ФК 11, 12, 13 та ПРН 21, 22, 23, що також відображають особливості ОП та галузеву спеціалізацію ЗВО, а саме підготовка фахівців, що володіють зокрема знаннями екологічно-безпечного функціонування агросистем, ресурсно-екологічної безпеки та щодо відновлювальних джерел енергії. Таким чином, ЕГ погоджується з доцільністю та актуальністю їх введення, так як завдяки ним дана ОП відрізняється серед інших аналогічних. Всі ПРН що передбачені в ОП задовольняються обов'язковими ОК.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

1. Чітко виражена особливість ОП що передбачає застосування знань в галузі не тільки екології в цілому, а і агроєкології зокрема, що узгоджується з потребами регіону та галузевої спеціалізації ЗВО. Зміст ОП розширює можливості випускників у працевлаштуванні. 2. Актуальність ОП у Полтавському регіоні, що є полігоном для екологічного агровиробництва. 3. Широко розвинена співпраця кафедри з заінтересованими сторонами ОП щодо розроблення і вдосконалення ОП та практичної підготовки здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабких сторін ОП не виявлено. ЕГ рекомендує проектній групі на чолі з гарантом при перегляді ОП 2024 р. посилити представлення додаткового ПРН 22 (уміти формувати методичні підходи до оцінювання ефективності заходів щодо забезпечення ресурсно-екологічної безпеки у регіоні та відбору інноваційно інвестиційних проектів за оптимізаційними критеріями з урахуванням наслідків воєнних дій в Україні) в змісті ОК, у частині наслідків воєнних дій в Україні у вигляді окремих тем, присвячених цьому питанню. ЕГ погоджується зі стейкхолдерами, які надали відповідну пропозицію, про важливість та актуальність вивчення екологічної ситуації регіону у зв'язку з військовими діями в країні сьогодні та в період післявоєнного відновлення.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОП повністю відповідає всім підкритеріям якості. Слабких сторін не виявлено. З огляду на те, що не виявлено взірцевих практик ЕГ вважає що ОП за критерієм 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП "Агроєкологія" другого рівня вищої освіти складає 90 кредитів, з них 66 кредитів відводяться на формування компетентностей та ПРН, що передбачені стандартом вищої освіти зі спеціальності 101 Екологія другого (магістерського) рівня. На вільний вибір здобувачів відводиться 24 кредити, що складає 26,6% і відповідає законодавству та внутрішнім вимогам ЗВО.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП "Агроекологія" складається з переліку взаємопов'язаних компонент, що відповідають спеціальності Екологія та особливостям даної ОП. СЛС ОП має вигляд таблиці-матриці яка дає розуміння розподілу ОК по семестрам та пререквізитів, але не визначає постреквізити ОК. Для ОК що викладаються у першому семестрі не вказано передумов для вивчення, для яких ними являються знання отримані при попередньому навчання (зустріч 6, гарант), що підтверджується завдяки здачі фахового іспиту при вступі. Також СЛС не відображає розподіл вибіркового ОК по семестрах, що може підвищити її інформативність. На зустрічі 6 керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти повідомила, що з 2024 р., на рекомендацію експертів, буде запроваджено СЛС у вигляді графа з взаємопов'язаними ОК. Всі запрограмовані РН можуть бути у сукупності досягнені обов'язковими ОК. Базуючись на аналізі робочих програм (запит ЕГ), ЕГ відмітила певні неузгодженості матриці відповідності РН та ОК. Так, ОК 3 Екологічно-стабільні агроєкосистеми забезпечує набуття РН 1, 2, що відповідно до тематичного плану робочих програм, на думку ЕГ, набуваються завдяки також ОК 6 та 11. РН 6 ОК 3 забезпечується в частині "знати ГІС моделювання; "математичні методи в екологічних дослідженнях" же вивчаються в ОК 2 (тема 4), ОК 6 (тема 6), ОК 7 (тема 3). Необхідні знання РН 10 в ОК 4 набуваються в галузі агроєкології, коли в ОК 11 надаються в цілому в галузі екології. Аналогічно РН 11 ОК 4 - набувається в ОК 2 (тема 5) та ОК 11 (тема 4). ОК 6 та 10 забезпечують РН 20 Володіння основами еколого-інженерного проектування. На зустрічі 3, професорка, що забезпечує ОК 10 пояснила, що здобувачі оволодівають знаннями екологічних вимог, навичками підготовки екологічної документації при інженерному проектуванні, в тому числі з використанням ПЗ «ЕОЛ 2000», що призначена для оцінки впливу шкідливих викидів проєктованих та діючих (реконструюємих) підприємств. Науково-дослідна практика та підготовка кваліфікаційної роботи відповідно до матриці ОП дозволяють опанувати всі заявлені РН, включно з РН 7 (здатність володіння ін.мовою) та всі компетентності (окрім ЗК 5 Здатність спілкуватися ін.мовою). На зустрічі з авторами ВСО гарант повідомив про технічну помилку щодо РН7, а також що рішенням проєктної групи було закріпити майже всі ЗК, ФК та РН за ПП та АТ з огляду на майбутні теми наукових досліджень здобувачів, що можуть бути за різними напрямками. Викликає сумнів, що кожен здобувач при дослідженні своєї тематики в ході практики та підготовки КР опрацює всі здобуті в ході навчання компетентності та РН. Аналіз НП показав його відповідність ОП та СЛС, що представлено в ОП. ОП складається з однієї ОК загальної підготовки (ділова іноземна мова) та 8 професійної, науково-дослідної практики та ОК підготовки та захисту кваліфікаційної роботи.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Об'єктами вивчення ОП є екосистеми, зокрема і агроєкосистема, антропогенний вплив на довкілля, ресурсно-екологічна безпека, що відповідає стандарту ВО за спеціальністю 101 Екологія другого рівня вищої освіти та особливостям даної ОП. Увага зазначеним об'єктам приділяється особливо у ОК 2, 3 4, 6, 7, 11, які дозволяють випускникам оволодіти поняттями, концепціями принципами екології та агроєкології. Відповідно до силабусів, ОК професійного спрямування передбачають використання зокрема методів порівняння, аналізу та синтезу, репродуктивного методу та методу експертних оцінок, що співпадає з передбаченими в стандарті за спеціальністю методик. ОП забезпечена інструментами та обладнанням необхідних для досліджень екосистем завдяки наявності сертифікованої лабораторії кафедри Агроєкологічного моніторингу <http://surl.li/pmjfk>, та інших лабораторій, що задіяні на ОП (показ МТЗ) та дозволяють задовольнити потреби передбачених дисциплін на магістерському рівні. Для опанування навичок ГІС досліджень в екології використовується центр "soft-farm" <http://surl.li/kjkob>, що був продемонстрований та про що було підтверджено гарантом на резервній зустрічі 1. Відповідно до робочих програм (запит ЕГ) на ОП використовується програмне забезпечення, таке як Scilab (ОК 2), ПЗ «ЕОЛ 2000» v 3.1 (ОК 11). На зустрічі з викладачами було повідомлено про використання на ОП експертних, евристичних, дослідницьких методів, вказаного ліцензованого ПЗ. Практичні навички здобувачі набувають не тільки на практичних заняттях в рамках дисциплін, але і під час науково-дослідної практики, яку вони можуть проходити на підприємствах відповідно до заключених договорів (зустріч 2, 7) або в лабораторії кафедри. Хоча навчання здобувачів другого рівня проходить з другого тижня онлайн, науково-дослідну практику та підготовку кваліфікаційної роботи проходить офлайн, що дозволяє відпрацювати практичні навички. Особливість ОП, що полягає у акценті на агроєкосистемах, гармонічно поєднується у ОП "Агроєкологія" за спеціальністю 101 Екологія завдяки змістовного наповнення ОП та додатковим компетентностям та РН.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Вибір ІОТ у ПДАУ визначені у Положенні про забезпечення права на вибір здобувачами навчальних дисциплін <http://surl.li/beajh>, і передбачає для магістрів вибір (зустріч 8, начальник НВ) з переліку факультетських вибіркового ОК, що розробляється робочою групою на чолі з гарантом, для вивчення в межах ННІ/ф-ту, та переліку фахових дисциплін за окремою ОП, що формується робочою групою на чолі з гарантом. Переліки вибіркового ОК схвалюються ВР ЗВО. Обрані ОК включаються до індивідуального плану здобувача і стають обов'язковими.

Надається можливість також вивчення вибірових дисциплін в рамках академічної мобільності. Перелік фахових вибірових ОК за ОП містить 8 ОК <http://surl.li/pcqfn>, що забезпечують поглиблення професійної підготовки. Ще 8 ОК містяться в факультетському каталозі <http://surl.li/pcqnl>, що передбачають як ОК екологічної галузі, так і агрономічної. В каталогах містяться силабуси, з якими у вільному доступі можуть ознайомитися здобувачі. Відповідно до індивідуальних планів здобувачів (запит ЕГ) до 1 та 2 курсів включено по дві ОК з каталогу ОП та 1 факультетського каталогу, що було підтверджено начальником НВ (зустріч 8). Всі вибірові ОК мають обсяг 4 кредити та завершуються заліком. Вибір здійснюється наприкінці першого та другого семестрів, і передбачає інформування кураторами здобувачів про процедуру і терміни, ознайомлення з каталогами <http://surl.li/pcqqf>, здійснення вибору в електронному кабінеті студента в автоматизованій системі управління університетом, опрацювання його результатів і формування та коригування груп (10-20 здобувачів для другого рівня ВО). Контроль формування ІОТ покладається на директора ННІ. На зустрічі здобувачів було продемонстровано особистий кабінет АСУ, зокрема модуль вибору дисциплін, що є зручним і сучасним рішенням для спрощення процедур вибору, в якому на основі вибору автоматично формується індивідуальний план. На зустрічі 8 начальник НВ повідомив, що вибірові ОК здобувачі в кабінеті ранжують за пріоритетами, за бажанням здобувачі мають право здійснити перевибір якщо в групі є вільні місця, раз на рік перелік вибірових ОК переглядається. На зустрічі з викладачами повідомлено професором кафедри, що під час підготовки каталогу вибірових ОК, раз на рік, проводиться обговорення потреб зі здобувачами щодо вибірових дисциплін, що вони бажать у майбутньому вивчати, і до каталогу включаються ті дисципліни, які були обговорені зі здобувачами.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

За ОП передбачені ПЗ (354 год), 6 тижнів науково-дослідної практики (270 год), 10 тижнів підготовки та захисту кваліфікаційних робіт (450 год). Здобувачі можуть проходити практику офлайн в лабораторіях ПДАУ <http://surl.li/qmfjk> та на підприємствах <http://surl.li/qmfiz>, <http://surl.li/qkzsq>, <http://surl.li/qmfjs>. Результати опитувань стейкхолдерів <http://surl.li/pcqxr> показали 100% задоволеність професійною підготовкою здобувачів, що було підтверджено на зустрічі 2. Відповідно до РП, практика передбачає аналіз літератури та екологічні дослідження за ІНДЗ. Тематика ІНДЗ узгоджується зі змістом дисциплін. Відповідно до звітів з практики (запит ЕГ), здобувачі вирішують поставлені завдання та надають висновки. Керівник практики від виробництва готує відгук-характеристику здобувача. В РП надані тематики ІНДЗ, шкала нарахування балів, критерії оцінювання. Анкетування здобувачів <http://surl.li/prtrj> показує поінформованість та розуміння здобувачами процедур проведення практики та 100% задовільність набутими навичками. Кафедра організує обговорення результатів практики в рамках круглих столів <http://surl.li/pmjqv>. В 2023 році двоє здобувачів проходили практику на підприємствах, інші в лабораторії ПДАУ. Гарант на зустрічі 1 пояснив це тим, що в зв'язку з воєнними діями не кожен роботодавець погоджується взяти на себе відповідальність за здобувачів, але наявне обладнання кафедри дозволяє відпрацювати практичні навички. ЗВО проводить також загальноуніверситетське опитування здобувачів <http://surl.li/pcqzb>, за яким 94% не мають зауважень щодо організації практики. На зустрічі 2 Директор Департаменту екології та природних ресурсів повідомив, що одним з завдань співпраці з кафедрою бачить участь у проведенні практики здобувачів на їх базі, а також є роботодавцями вже випускників, і відмітив їх кваліфікацію як "досить високу". На зустрічі 9 керівник «Центру впровадження Індустрії 4.0» <http://surl.li/qyhqv> розповів, що в рамках направлення екологічного моніторингу довкілля, що очолює гарант ОП, надаються консультативні та дослідницькі послуги щодо екологічної оцінки ґрунту, зокрема забруднення ґрунтів вибухонебезпечними предметами, розробки стратегічної екологічної оцінки, з залученням НПП та здобувачів кафедри. У ПДАУ функціонує Центр підготовки користувачів інформаційної системи «Soft-farm», на базі якого здобувачі ОП можуть опанувати ГІС дослідження Аналіз кваліфікаційних робіт, що розміщені на сайті університету <http://surl.li/qlzud> показав відповідність їх змісту спеціальності 101 Екології, особливостям ОП "Агроекології" та рівню досліджень магістра. Роботи передбачають вирішення актуальних проблем збалансованого природокористування. Тематики <http://surl.li/pmkqr> направлені на вивчення впливу підприємств на НС, оцінка стану об'єктів НС, аналіз ефективності інноваційних технологій в екології. ЕГ відмічає випадки невідповідності вимогам оформлення КР, що викладені у РП. За 2023 рік розміщено дві КР.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Кожна з ОК ОП, відповідно до матриці ОП, забезпечує набуття компетентностей, що передбачають соціальні навички. Так ОК 2 дозволяють набутти здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, ОК 7 - ЗК 2 приймати обґрунтовані рішення, ОК 11 - ЗК3 генерувати нові ідеї (креативність), ОК 3, 11 - ЗК4 розробляти та управляти проектами, ОК 1 - ЗК5 спілкуватися іноземною мовою, ОК2, 5, 6 - ЗК6 пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел, ОК10 - ЗК7 мотивувати людей та рухатись до спільної мети; ОК 7, 10 - ФК6 6 управляти розвитком команди, ФК8 здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації. Даний перелік ОК не вичерпний. Також всі компетентності (окрім ЗК5) забезпечуються ОК НД практика та ПП підготовка та захист КР. Забезпечення їх набуття здійснюється завдяки змісту ОК та методик навчання, що вказані в силабусах. Це метод діалогового спілкування та конкретної ситуації, «мозкового штурму», системного структурного аналізу, експертних оцінок, порівняння, аналізу та синтезу, дискусії, методи формування пізнавальних інтересів. За ОК2, 11 передбачені також презентації, доповіді, робота в команді, що сприяють спілкуванню на професійні тематики, вміння доносити свою думку до широкого загалу, дискутувати та інше. Здобувачі також мають змогу спілкуватися у рамках наукових гуртків <http://surl.li/pdpov>, <http://surl.li/qmfad>. В 2023 р. були проведені тренінги для здобувачів кафедри: директором ПП

"Юридична компанія "Фелікс Арта", що направлений на формування навичок soft skills при реалізації практичної діяльності в екологічній сфері <http://surl.li/pdpro> та психологічною службою ПДАУ щодо ознайомлення з навичками soft skills та їх розвиток <http://surl.li/pdppq> , <http://surl.li/kprpu> ; за ініціативи Студентської ради ННІ адаптаційно-тренінговий курс для першокурсників з метою в тому числі навчитися командній роботі <http://surl.li/qmffd> . Професор кафедри на зустрічі з акцентувала увагу на використанні методів, що навчають здобувачів мислити і приймати рішення, таких як експертні (SWOT аналіз, сценарійних підхід, метод дерево-цілей, причин-наслідків), інтерактивні з навчанням на програмному забезпеченні, мозковий штурм, інверсії. Доцент кафедри навела приклади з ОК2 - проведення на ПЗ презентації своїх досліджень; ОК 11 - розробка здобувачами інноваційних технологій в малих групах. Викладач іноземної мови розповіла, що здобувачам надається завдання підготувати грантову заявку за фахом та захистити її. Група вибирає промовця, який іноземною мовою, з використанням мультимедійних засобів, представляє заявку, решта аудиторії є експертами і мають оцінити заявку та надати рекомендації і зауваження. При демонстрації МГЗ була показана спеціально обладнана аудиторія для роботи в малих групах.

7. Зміст освітньої програми урахуває вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

ОП "Агроєкологія" враховує професійний стандарт "Еколог" (https://register.nqa.gov.ua/uploads/o/421-pakaz_1111.pdf), завдяки компетентностям та ПРН, в тому числі і додатковим, які розкривають особливості даної ОП. Так ЗК 6 ОП (Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел) відповідає ЗК 7 проф. стандарту, ЗК 7 ОП (Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети) - ЗК5 проф. стандарту. Трудові функції професійного стандарту групи А відповідають ФК 10, ПРН 4, 13, 23; групи Б - ФК 4, 7, 11, 12, ПРН 14, 16, 21; групи В - ФК 7, ПРН 15. В розділі Працевлаштування ОП "Агроєкологія", другого (магістерського) рівня вищої освіти, зазначається професія, на якій може працювати випускник даної ОП, за ДК 003:2010: 2211.2 – еколог, що відповідає вимогам професійного стандарту "Еколог".

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг навантаження здобувачів визначається навчальним планом та Положенням про організацію освітнього процесу <http://surl.li/beesa> . Аналіз індивідуальних планів здобувачів (запит ЕГ) показав, що на 1 курс 2023-2024 н.р. заплановано 6 ОК обов'язкових + 3 вибіркових ОК обсягом 43,5 кредити, практика 9 кредитів та підготовка КР 7,5 кредитів; на другий курс - 3 обов'язкові та 3 вибіркові ОК обсягом 22,5 та підготовка і захист КР - 7,5 кредитів. Таким чином на кожний семестр припадає 30 кредитів. Обсяг кредитів обов'язкових ОК коливається від 3 до 8,5. Передбачено 282 годин лекцій та 384 практичних занять, 1314 годин самостійної роботи за всіма дисциплінами ОП. Таким чином перевага надається практичній підготовці серед аудиторних занять. ЕГ звернула увагу на відсутність у НП лабораторних занять, хоча кафедра має в своєму арсеналі обладнанні лабораторії, зокрема і сертифіковану лабораторію агроєкологічного моніторингу. Гарант поінформував, що за рекомендацією стейкхолдерів в НП 2024 року будуть додані лабораторні. Аудиторне навантаження, відповідно до НП, за кожною з обов'язкових дисциплін ОП складає 33-34%, що відповідає п. 8.2.5 положення. Начальник НВ на зустрічі 8 повідомив що для магістрів зазвичай відводиться 1/3 на аудиторну роботу та 2/3 на самостійну; що відноситься до самостійної роботи визначається РП дисципліни і викладач має забезпечити рівномірність розподілу роботи впродовж семестра. На резервній зустрічі 1 доцент кафедри під час демонстрації навчального сайту показала наявність окремо завдань до самостійної роботи. Відповідно до НП, кіл-ть аудиторних годин на тиждень у першому семестрі складає 17,4, у другому - 17,6, у третьому 22,6. Кіл-ть заліків та іспитів в першому та третьому семестрах - по 3, в другому - 2 іспити та 4 заліки. Курсові роботи за ОП не передбачені. Кваліфікаційну роботу здобувачі починають готувати вже у грудні, отримуючи завдання та обираючи тематику. Гарант повідомив, що це пов'язано з обмеженістю в часі для магістрів. ЗВО проводить регулярні опитування здобувачів наприкінці кожного семестру <http://surl.li/qmfhm> , з метою поліпшення якості організації самостійної роботи. Опитування в 2023 р. <http://surl.li/pdqib> показало, що 95% респондентам вистачило часу для виконання завдань самостійної роботи, 100% зазначили що не було потреби у додаткових консультаціях. На зустрічі здобувачі підтвердили, що часу на опанування матеріалу і виконання завдань в них вистачає, перевантаження вони не відчувають.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

На даній ОП не здійснюється навчання здобувачів за дуальною формою. Але, в ПДАУ в 2023 році розроблено Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти <http://surl.li/mlwip> , яким роз'яснюється система договірних відносин, що забезпечують здобуття дуальної освіти, яким чином планується освітній процес, проведення конкурсного відбору для навчання за дуальною формою, умови зміни форми навчання на дуальну, процедура оцінювання результатів навчання, в тому числі атестації. Гарант на зустрічі 6 повідомив що кафедра розпочала роботу з роботодавцями в направленні розвитку дуальної освіти. Така практика розглядалась на прикладі

Штутгартського університету Німеччини. Вже є роботодавці які згодні брати здобувачів не тільки на практику, а і на навчання, але війна завадила впровадження планів у життя.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Розвинута система роботи зі здобувачами, щодо набуття ними соціальних навичок шляхом проведення тренінгів, облаштування аудиторії для роботи в малих групах. 2. Функціонування на базі ЗВО «Центру впровадження Індустрії 4.0», в рамках якого за направленням екологічного моніторингу (що очолює гарант) надаються консультативні та дослідницькі послуги, з залученням НПП та здобувачів кафедри; та Центру підготовки користувачів інформаційної системи «Soft-farm», на базі якого здобувачі ОП можуть опанувати ГІС дослідження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. ОК ПП та АТ відповідно до матриць ОП забезпечують всі ПРН та ФК (окрім ЗК 5). ЕГ рекомендує проєктній групі на чолі з гарантом при перегляді ОП у 2024 році усунути технічну неузгодженість набуття ПРН 7, але не набуття ЗК 5 при проходженні науково-дослідної практики. А також рекомендовано обговорити доцільність та реалістичність забезпечення майже всіх компетенцій та ПРН освітніми компонентами. 2. Неузгодженість матриці відповідності ПРН та ОК зі змістом ОК, при сукупному забезпеченні всіх запрограмованих РН освітніми компонентами. Рекомендовано проєктній групі на чолі з гарантом, при перегляді ОП на 2024 рік, узгодити матрицю відповідності ПРН та ОК змісту та наповненню дисциплін. 3. СЛС має вигляд матриці, що відображає пререквізити та не включає постреквізити та розподіл вибірових ОК. Проєктній групі на чолі з гарантом при перегляді ОП на 2024 рік розробити СЛС у вигляді графа (що заплановано впровадити в університеті) та включити вибірові ОК (кількість ОК по семестрах з вказанням каталогу)

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

За Підкритерієм 2 та 5 є неповна відповідності з огляду на зауваження технічного характеру, що можуть бути усунені в короткі строки відповідно до наданих рекомендацій. За підкритеріями 1, 3, 4, 6-9 відмічена повна відповідність критеріям якості. З огляду на це за критерієм 2 ЕГ встановила рівень відповідності В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до ПДАУ 2023 року оприлюднені на сторінці "Випускнику" <https://www.pdau.edu.ua/content/pryymalna-komisiya> - "Правила прийому" (<http://surl.li/glsqz>), розроблені відповідно до Порядку прийому на навчання для здобувачів вищої освіти, що затверджені МОН 15.03.2023, мають чітку структуру та зрозумілий зміст і не містять дискримінаційних положень. Відповідно до ОП та Правил прийому, передумовами для вступу є наявність ступеня бакалавра, спеціаліста або магістра. На сторінці приймальної комісії розміщений перелік необхідних документів для вступу, консультативні телефони факультетів/ІНІ та анкета випускника, яка передбачає опитування стосовно задоволеності наданням інформації щодо вступу. У вкладці "Вступнику" (<http://surl.li/cbscim>) надається у зручній формі інфографіка для вступників за кожним рівнем та спеціальністю, калькулятор конкурсного балу, відеоролик дня відкритих дверей, інформація щодо сертифікатів, вартості навчання та проживання у гуртожитках, накази на зарахування, рекламні сторінки спеціальностей, та інше. На сторінці "Конкурс вступників" (<http://surl.li/qmlbm>) оприлюднюються графіки вступних випробувань та їх результати. На вкладці "Підготовка до вступу" (<http://surl.li/fzqyo>) розміщено програму фахового вступного випробування та вступного випробування з іноземної мови, в яких викладені критерії оцінювання, перелік питань та літератури; програма ЄВІ з іноземної мови, що затверджена МОН. На зустрічі здобувачі підтвердили, що правила вступу були чіткими та зрозумілими, можна було звернутися до представника кафедри для консультації. ЕГ констатує зручність, прозорість та доступність наведеної інформації для вступників.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

В 2023 р. на другий рівень за спеціальністю 101 вступ відбувався за результатами фахового іспиту та ЄВІ (тестів з загальної навчальної компетентності і тесту з іноземної мови), відповідно до Порядку прийому на навчання здобувачів вищої освіти, що затверджені МОН та розроблених на його основі Правил прийому до ПДАУ, які затверджені Вченою Радою 29.03.2023. Особливості ОП враховуються у формуванні вагових коефіцієнтів вступних випробувань - для фахового іспиту він найвищий 0,6 (<http://surl.li/lqned>). Як повідомила секретар приймальної комісії на зустрічі 8, в 2022 та 2023 році університет не міг впливати на встановлення цих коефіцієнтів, так як їх встановлювало МОН України в правилах прийому. Раніше приймальна комісія з урахуванням побажань відповідних фахових комісій встановлювала ці коефіцієнти. Для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК 6 та 7 в 2023 року конкурсний бал обчислювався: $KB = 0,2 \times P1 + 0,2 \times P2 + 0,6 \times P3$, де $P1$ - оцінка тесту загальної навчальної компетентності, $P2$ - ЄВІ з іноземної мови, $P3$ - оцінка ЄФВВ або оцінка фахового іспиту. Також особливості ОП "Агроєкологія" враховуються у змісті програму фахового іспиту (<http://surl.li/pdqp>). Програма містить перелік питань з дисциплін Управління техногенною та екологічною безпекою, Моніторинг довкілля, Заповідна справа. За словами секретаря приймальної комісії (зустріч 8) програми фахових вступних випробувань, відповідно до Положення про приймальну комісію, затверджується кожного року. Кафедра, голова фахової комісії, з залучення тих викладачів що викладають на ОП, розробляють програму фахового іспиту. ЕГ відмічає наявність серед рекомендованої літератури джерел програми фахового вступного випробувань випадків джерел старіше 10 років.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Положення про організацію освітнього процесу ПДАУ (<http://surl.li/beeca>) визначає порядок визнання академічної різниці та перезарахування освітніх компонент (п.6). Всі положення щодо організації освітнього процесу оприлюднені на офіційному сайті Університету (<http://surl.li/befda>) у вільному доступі. Перезарахування ОК здійснюється на підставі заяви здобувача на ім'я директора інституту, академічної довідки або залікової книжки та висновку експертної (фахової атестаційної) комісії. Висновок комісії приймається на підставі академічної довідки, шляхом порівняння змісту та відповідності сформованих компетентностей та здобутих ПРН за визначених у Положенні умовах. Також в ЗВО діють: "Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи при вступі до ПДАУ" (<http://surl.li/ciznc>), "Положення про відрахування, переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів вищої освіти в ПДАУ" (<http://surl.li/bidfe>). Відповідно до Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в ПДАУ (<http://surl.li/kdzt>) за розпорядження директора ННІ формується комісія, в яку входять гарант ОП, директор ННІ, завідувач кафедри, НПП групи забезпечення та інші. На основі документів із переліком ОК та результатами вивчення, кількістю годин і кредитів ЄКТС виданих іншим ЗВО, їх порівнянні з навчальним планом ОП, якщо компетентності ОК та РН співпадають не менше ніж на 60% та загальний обсяг годин ОК не менший ніж передбачений освітньою програмою ПДАУ - ОК перезараховуються. На ОП приведений приклад реалізації даної практики при перезарахуванні ОК здобувачам, що навчалися за програмою внутрішньої академічної мобільності у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка (<http://surl.li/qmoco>). Комісією було вирішено перезарахувати здобувачам ОК «Організація природоохоронної та еколого-просвітницької діяльності» (4 кредити, форма контролю залік) замість ОК «Оцінка наслідків господарської діяльності на агроєкосистемі» (4 кредити, форма контролю - залік). Здобувачі на зустрічі повідомили, що серед їх групи, що складається зі здобувачів першого курсу (другий курс випустився у грудні 2023) прикладів участі у програмах академічної мобільності не було, але вони обізнані про такі можливості та процедуру, і навели приклад здобувача попереднього року навчання і що йому було перезараховано дисципліну по завершенню.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання РН, отриманих у неформальній освіті визначені у Положенні про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти ПДАУ" (<http://surl.li/keekf>), яке оприлюднено на сайті університету (<http://surl.li/befda>). Перезарахування РН дозволяється в обсязі не більше ніж 25% ОП, для ОК не раніше другого семестру та проводиться на початку семестру в якому починає вивчатися ОК. За частиною ОК перезарахування може проводитися впродовж поточного семестру, проте не пізніше ніж за місяць до підсумкового контролю. Здобувач звертається із заявою до директора ННІ, додає документи, які підтверджують РН, про отримання яких заявив здобувач (сертифікати, свідоцтва, довідки тощо). Дирекція надає консультативну підтримку у заповненні документів. Визнання та перезарахування результатів проводиться комісією до якої входять директор ННІ, гарант, завідувач кафедри, яка відповідає за реалізацію ОП, НПП групи кадрового забезпечення, а також НПП, що відповідає за освітній компонент (за потреби), за умов визначених вищевказаним Положенням (п.

3.5). П. 4 передбачено перезарахування РН, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною ОК, коли викладач одноосібно розглядає подані здобувачем документи, проводить із ним співбесіду і приймає рішення про визнання чи відмову у визнанні РН. Викладач при цьому використовує шкалу та критерії оцінювання, визначені силабусом. На даній ОП наявний приклад застосування практики визнання РН, що отримані в рамках лекції на платформі Ukrainian Global Faculty: «Нове та вдосконалене: як виникають інновації» за частиною ОК «Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень» (<http://surl.li/qmojm>). Для забезпечення можливості формування ІОТ здобувачів у робочій програмі та/або силабусі можуть зазначатися онлайн-курси, що рекомендовані викладачем (розділ Політика навчальної дисципліни). Також доцент кафедри на резервній зустрічі 1 повідомила, що викладачі на першому занятті повідомляють здобувачів про можливості за даною дисципліною в неформальній освіті (конкретні курси та платформи) та академічній мобільності.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. Зручність та інформативність представленої інформації для вступників та сторінці Приймальної комісії. 2. Існуюча практика популяризації неформальної освіти та визнання її результатів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Наявність в переліку літератури програми фахового вступного випробування джерел старше 10 років. Розробникам програми, під контролем гаранта та секретаря приймальної комісії, рекомендовано до початку наступної приймальної компанії оновити рекомендовану літературу у програмі фахового вступного випробування, видаливши застарілі джерела.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи відповідності з незначними зауваженнями за підкритерієм 2 щодо наявності серед рекомендованої літератури програми фахового вступного випробування не актуальної літератури та повної відповідності за підкритеріями 1, 3, 4 - ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 3 на рівні В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання у ПДАУ сприяють формуванню у здобувачів програмних результатів навчання та досягненню мети освітньої програми. Форми освітнього процесу визнано в Положенні про організацію освітнього процесу у Полтавському державному аграрному університеті (<http://surl.li/beesa>). Серед аудиторних занять використовуються лекції та практичні заняття. Використовуються активні та інтерактивні методи навчання, що було підтверджено під час зустрічі з академічним персоналом. НПП повідомили ЕГ, що використовують під час викладання евристичні, дослідницькі методи, "мозковий штурм", метод swot-аналізу та ін. НПП мають право самостійно обирати методи навчання відповідно до структури ОК, про що інформують здобувачів. Студентоцентризований підхід реалізується через завдяки можливості здобувачам вибору вибіркового дисциплін, можливості обирати тему кваліфікаційної роботи, самостійному проведенні досліджень під науковим керівництвом викладачів, а також залучення здобувачів до складу робочої групи з розробки ОП, зокрема у 2022 році залучено здобувача, участі здобувачів у наукових гуртках "Еколог-дослідник", круглих столах "Моніторинг якості питної води", "Екологічні наслідки воєнних дій в Україні". Відповідно до НП на ОП переважають практичні заняття (240 годин) над лекційними (186 годин), що відповідає побажанням стейкхолдерів, які вони надавали під час перегляду ОП (<http://surl.li/ppjrf>). Звертає на себе увагу, що хоча ОП забезпечена сертифікованою лабораторією агромоніторингу, на ОП відсутні лабораторні заняття. На сайті у розділі "Проекти ОП для обговорення" є рекомендації стейкхолдерів щодо заміни практичних робіт на лабораторні роботи у ОК «Екологічно-стабільні агроecosистеми» та «Енергетичне використання сільськогосподарських відходів» на 2024 рік (<http://surl.li/ppjrf>). Під час організаційної зустрічі із гарантом було встановлено, що ця зміна буде внесена у ОП 2024 року.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті ЗВО у вільному доступі розміщено перелік навчальних дисциплін, що викладаються на ОП та силабуси до них (<http://surl.li/qxrmf>), розклад занять (<https://asu.pdaa.edu.ua>), ОП та проекти ОП для обговорення (<https://www.pdau.edu.ua/content/osvitni-programy>; <https://www.pdau.edu.ua/content/proyekty-op-dlya-obgovorenniya>), перелік вибіркових дисциплін та силабуси до них (<https://www.pdau.edu.ua/content/vybirkovi-komponenty-opr-agroekologiya>). Робочі програми ОК розміщено на платформі MOODLE, що було показано на резервній зустрічі 1 під час демонстрації роботи навчального сайту. Під час зустрічі 4 ЕГ було продемонстровано особистий кабінет здобувача на платформі АСУ, де є розклад, журнал, модуль вибору дисциплін, опитування. Нагадування про заняття та посилання на них через календар синхронізований з АСУ надсилається на корпоративну пошту і викладача і здобувача (зустріч 8, начальник навчального відділу, резервна зустріч 1, зустріч 4) та міститься в їх особистих кабінетах. Крім того, під час зустрічі 8 з адміністративним персоналом начальником НВ було поінформовано ЕГ про функціонування чат-боту Telegram, який містить розклад із активними посиланнями на відео-конференції та нагадує здобувачам про початок заняття. НПП інформують здобувачів щодо критеріїв оцінювання за ОК, зокрема, й про можливість отримання певної кількості балів за кожний вид виконаних робіт, що було підтверджено під час спілкування із НПП та здобувачами на зустрічах 3, 4. Система щодо нарахування балів описана у робочій програмі ОК, проте, на думку ЕГ, вона є не чітко зрозумілою для здобувача, оскільки за деякими ОК, зокрема: "Екологічне проектування та грантова діяльність", "Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля", "Екологічно стабільні агроєкосистеми", "Методологія та організація інноваційних екологічних досліджень" робочі програми містять технічні помилки в підрахунку балів. Аналіз силабусів як обов'язкових так і вибіркових (<http://surl.li/pqcfq>) ОК показав наявність широкого переліку рекомендованої літератури, серед якої зустрічаються застарілі джерела старіше 10 років. ОК 7 містить одне джерело, що є перекладом англomовного джерела російською мовою. Для оцінювання рівня зрозумілості та задоволеності формами і методами навчання в межах ОП проводиться анкетування здобувачів вищої освіти. Здобувачі вищої освіти під час фокус груп підтвердили, що проходять щорічні анонімні оцінювання через особисті кабінети. Зокрема у результаті оцінювання встановлено, що 98% викладачів ОП «Агроєкологія», подають навчальний матеріал логічно і доступно та використовують інноваційні методи навчання, 100 % респондентів відзначили, що критерії оцінювання та схему нарахування балів викладач оприлюднює на початку вивчення дисципліни <http://surl.li/pdxeh>.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Під час навчання здобувачі мають можливість отримувати практичні навички, проходити науково-дослідницьку практику та проводити наукові дослідження на базі лабораторії Агроєкологічного моніторингу ПДАУ (<http://surl.li/qmfjk>). Здобувачі залучені до реалізації наукових тематик кафедри, зокрема "Теоретичне і експериментальне обґрунтування системи відновлення техногенно забруднених територій", "Система зменшення техногенного навантаження на території і на населення регіонів України", "Розробка технологій виготовлення та внесення альтернативних видів органічних добрив в умовах дефіциту гною", "Оцінка запасу депонованого органічного карбону сільськогосподарських угідь та вплив типу землекористування на запас органічної речовини ґрунту", "Еколого-економічні підходи до енергетичного використання відходів" (<http://surl.li/qudlv>). Ознайомлення з переліком наукових публікацій (<http://surl.li/qxtbe>) свідчить про наявність навчальних посібників та монографій, які використовуються під час навчального процесу. Аналіз бесід з НПП, здобувачами та гарантом під час демонстрації МТЗ показав, що здобувачі долучаються зокрема до виконання робіт на замовлення сторонніх осіб, а саме територіальних громад. Зокрема, під час зустрічі 1 з керівником та менеджментом ЗВО проректором з науково-педагогічної і наукової роботи наведено приклад участі НПП та здобувачів у розробці рекомендацій щодо рекультиваци земель у межах Тростянецької громади. Переважно це відбувається у рамках науково-дослідної практики та виконання кваліфікаційної роботи на добровільних засадах. Результатами науково-дослідної роботи, що реалізується на ОП є спільні публікації викладачів та здобувачів (<http://surl.li/qudnj>). На кафедрі працює науковий гурток "Еколог-дослідник" (<http://surl.li/qxttp>; <http://surl.li/qxtrq>), у рамках якого проводяться презентації наукових робіт здобувачів (<http://surl.li/pclqa>), обговорення ОП (<http://surl.li/pclpi>), співпраця зі стейкхолдерами (<http://surl.li/pmokr>), що було підтверджено під час зустрічі зі здобувачами. Гарант на резервній зустрічі повідомив, що тематики наукових гуртків корелюють з науковими напрямками КР здобувачів, а також, що здобувачі самі пропонують теми для обговорення та дослідження. Як приклад навів запропоноване здобувачами дослідження пророщування насіння на фільтраті відходів звалища. Також під час зустрічі 4 зі здобувачами ОП було підтверджено те, що вони можуть самі запропонувати тему кваліфікаційної роботи, яка корелює із їх науковими інтересами та практичною діяльністю. Під час науково-дослідної практики здобувачі проводять попередні дослідження тих тем, які потім переходять у виконання кваліфікаційних робіт, що було підтверджено під час зустрічей 3,4 із НПП та здобувачами.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У ПДАУ організована та реалізується система оновлення змісту ОК, що закріплено у Положенні про робочу програму (<http://surl.li/kevey>), Положенні про комплекс навчально-методичного забезпечення (<http://surl.li/keefv>), згідно яких РП розробляється на строк реалізації навчальної дисципліни відповідно до навчального плану та / або робочого навчального плану, підлягають щорічному перегляду та затвердженню, відповідальність за розроблення змісту ОК покладається на науково-педагогічного(их) працівника(ів), якому(им) доручено викладання навчальної дисципліни, та завідувача відповідної кафедри. Зміст освітніх компонентів переглядається на засіданнях кафедри, під час консультацій з гарантом ОП, стейкхолдерами, здобувачами, представниками громад про що свідчать результати обговорення ОП (<http://surl.li/ppjrf>). Зміст ОК оновлюється щорічно на основі наукових досягнень і здобутків НПП та за результатами підвищення їх кваліфікації. Зокрема, під час зустрічі з НПП було підтверджено оновлення змісту ОК «Методологія та організація екологічних інноваційних досліджень» у 2023 р. у зв'язку з проходженням НПП міжнародного підвищення кваліфікації «Академічна доброчесність та тайм-менеджмент при підготовці наукових робіт: зарубіжний та вітчизняний досвід» <http://surl.li/pdxun>. Також підставами для оновлення змісту ОК можуть бути результати опитування здобувачів після вивчення дисципліни. Зокрема, на ОП проводяться опитування здобувачів після вивчення навчальних дисциплін з метою поліпшення якості організації самостійної роботи, стану освітнього процесу та покращення системи контрольних заходів і критеріїв оцінювання у межах ОК. Так, у результаті анкетування щодо поліпшення якості організації самостійної роботи встановлено, що 95 % опитуваних вистачало часу на виконання самостійної роботи, 100 % опитаних оцінили рівень викладання дисциплін як "дуже добре", оцінювання самостійної роботи, на думку 100 % опитаних, відбувалось прозоро і чесно (<http://surl.li/qxvgn>). Результати опитування здобувачів після вивчення дисципліни з метою покращення стану освітнього процесу показали, що думка здобувачів вислуховується і враховується викладачами під час проведення аудиторних занять (95 %) (<http://surl.li/pewwq>). У результаті анкетування, яке стосувалось покращення системи контрольних заходів та критеріїв оцінювання встановлено, що 95 % респондентів отримали повну інформацію про систему та критерії оцінювання результатів навчання на початку вивчення дисципліни. 100% зазначили, що викладачі використовують відповідні форми завдань для оцінювання результатів навчання, справедливо оцінюють їх навчальні досягнення, а система накопичення балів є прозорою (<http://surl.li/qxvte>). Результати опитування обговорюються на засіданні кафедри та враховуються викладачами при оновленні змісту ОК.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В університеті функціонують відділ міжнародних зв'язків (<https://www.pdau.edu.ua/content/viddil-mizhnarodnyh-zv'yazkiv>), на електронній сторінці якого розміщена анкета для збору інформації від студентів, які хочуть брати участь у програмі обміну за кордоном відповідно до своїх інтересів (<http://surl.li/qxweq>); Центр європейської освіти та іноземних мов, основними напрямками діяльності якого є налагодження співпраці з європейськими партнерами, участь у міжнародних наукових проектах та конференціях, а також проведення курсів з іноземних мов (<http://surl.li/bdctr>) та Центр міжнародної освіти (<https://www.pdau.edu.ua/content/centr-mizhnarodnoyi-osvity>). На ОП реалізується міжнародна академічна мобільність здобувачів, зокрема у 2022 році була реалізована міжнародна мобільність шляхом участі здобувачки у міжнародній літній програмі "Сільське господарство, продовольство та харчування" у Ферративній Республіці Німеччини (<http://surl.li/pdyju>), а також участі у сертифікованому поглибленому онлайн курсі з екологічної безпеки та кліматичної політики ЄС в рамках міжнародного грантового проекту Erasmus+ Jean Monnet Chair "EU Climate Leadership" 620031-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-CHAIR, за результатами якого була захищена наукова робота (<http://surl.li/pdyt>). Ця інформація була підтверджена під час зустрічі 8 із керівником центру європейської освіти та іноземних мов. Також під час зустрічі 1, проректором з науково-педагогічної та наукової роботи було поінформовано ЕГ, що до 2020 року на ОП активно реалізовувались ознайомчі практики за кордоном для здобувачів. Проте, наразі, враховуючи стан у країні рівень міжнародної академічної мобільності знизився, зокрема й у межах даної ОП. На сайті ЗВО є база даних відкритого доступу до міжнародних та національних ресурсів, що містять повнотекстові наукові видання, наразі ця база містить 67 посилань (<https://www.pdau.edu.ua/content/bazy-danyh-vidkrytogo-dostupu>). У структурі електронної бібліотеки створено сторінку "Наукові фахові видання", на якій розподілено видання за спеціальностями (<http://surl.li/qxxzb>). Під час огляду МТЗ директор бібліотеки повідомила, що каталог наукових фахових видань містить гіперпосилання на сторінки журналів з повнотекстовими версіями статей. До викладання на ОП залучаються іноземні викладачі, зокрема протягом 2022-2023 років до реалізації освітнього процесу були залучені викладачі із Польщі та США (<http://surl.li/pdyql>, <http://surl.li/pdyqx>, <http://surl.li/pdyrl>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Здобувачі мають можливість проходити науково-дослідницьку практику на базі сертифікованої лабораторії Агроекологічного моніторингу. 2. Реалізована міжнародна академічна мобільність здобувачів. 3. Здобувачі залучені до реалізації наукових тематик кафедри. 4. Наявна база даних відкритого доступу до міжнародних та національних ресурсів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Відсутні лабораторні заняття. Проектній групі на чолі з гарантом рекомендовано перевести практичні заняття у лабораторні для рекомендованих стейкхолдерами дисциплін в ОП 2024 року. 2. Таблиця 11 у РП "Схема нарахування балів за навчальною дисципліною" є незрозумілою та за окремими дисциплінами містить технічні помилки в підрахунку балів. НПП рекомендовано виправити таблицю та зробити її чітко зрозумілою для здобувача до вересня 2024 року, гаранту проконтролювати виконання. 3. Обширний перелік рекомендованих джерел літератури містить джерела 10 річної та більшої давності, та одиничні випадки російськомовних. Групі забезпечення, під контролем гаранта ОП рекомендовано до кінця поточного навчального року виключити застарілі з переліку рекомендованих джерел літератури силабусів та РП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Враховуючи технічні зауваження за підкритеріями 2 щодо таблиці нарахування балів в робочих програмах дисциплін, які можуть бути виправлені у короткі строки, повну відповідність підкритеріям 1, 3-5 ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 4 на рівні В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Проведення контрольних заходів на ОП здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання з во в ПДАУ (<http://surl.li/kple>). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є чіткими, зрозумілими і дозволяють здобувачам вищої освіти досягти програмних результатів кожної ОК. Інформація щодо форм контрольних заходів, а також щодо критеріїв оцінювання доводиться здобувачам на початку викладання дисципліни. Також критерії оцінювання наводяться у робочих програмах та силабусах. Під час зустрічі із здобувачами було підтверджено, що критерії оцінювання та система нарахування балів є у робочих програмах, а також ця інформація озвучується викладачами на початку вивчення ОК. Оцінювання результатів навчання здобувачів у ЗВО здійснюють у формі поточного та підсумкового контролю. Критерії оцінювання за науково-дослідною практикою наведено у робочій програмі практики. Оцінювання рівня навчання здобувача на ОП проводиться за 100-, 4- та 2- бальною системою та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС). На зустрічі із НПП було з'ясовано, що здобувачі отримують бали за виконання практичної та самостійної роботи, а відвідування лекцій не враховується у загальну кількість балів. Крім того, обов'язковим є складання іспиту, на який відводиться 20 балів. Форми проведення іспитів обираються викладачами, питання для іспиту є доступними на сторінці ОК на платформі Moodle, що було продемонстровано ЕГ під час резервної зустрічі 1. На ОП проводяться опитування здобувачів щодо якості системи контрольних заходів шляхом анкетування. Під час інтерв'ю здобувачі підтвердили, що постійно проходять анонімні опитування через особистий кабінет у системі АСУ. Здобувачі вважають, що система накопичення балів є прозорою та доступною, а оцінювання проходить справедливо (<https://cutt.ly/OwBo9HOX>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів проходить у формі захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає стандарту вищої освіти другого (магістерського) галузі знань 10 "Природничі науки спеціальності 101 "Екологія" та здійснюється на основі Положення про атестацію з во та екзаменаційну комісію у ПДАУ <http://surl.li/keef>. Атестація здобувачів здійснюється відповідно до програми атестації здобувачів ОП, яка встановлює основні вимоги до атестації, до кваліфікаційної роботи, описує процедуру оцінювання рівня якості підготовки здобувачів та порядок присвоєння кваліфікації (<http://surl.li/perhv>). Порядок виконання кваліфікаційної роботи здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій (<http://surl.li/ptejk>). Аналіз кваліфікаційних робіт здобувачів в репозитарії університету (<http://surl.li/qlzud>) показав різноплановість їх структури та неповну відповідність вимогам, які надані в робочій програмі до КР. Є КР в яких відсутні розділи огляду літератури, змісту, висновків. Відсутній перелік літератури. Гарант пояснив, що огляд літератури та перелік джерел видаляються перед перевіркою на плагіат.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ (<http://surl.li/beeca>) та Положенням про оцінювання результатів навчання з во в ПДАУ (<http://surl.li/kpley>), відповідно якого інформація про критерії оцінювання та форми контрольних заходів мають бути доведені здобувачам на початку вивчення дисципліни та мають бути чіткими і зрозумілими. Наведені Положення знаходяться у відкритому доступі на сайті Університету. Об'єктивність оцінювання здійснюється за рахунок накопичувальної системи нарахування балів, фіксації результатів оцінювання у електронних журналах системи АСУ, проведення опитування здобувачів, а також шляхом публічного захисту звітів з науково-дослідної практики та кваліфікаційних робіт. Здобувачі ОП під час зустрічі підтвердили те, що проходять анонімні опитування у особистому кабінеті АСУ та мають доступ до журналу. ЕГ відмічає обмеженість використання можливостей навчальної платформи з огляду на дистанційну форму організації теоретичного навчання, принаймні за курсами що були продемонстровані на резервній зустрічі 1. Практичні роботи відправляються викладачу на корпоративну пошту, хоча moodle дозволяє завантажувати їх під завданням, модуль тестів не використовується. Порядок вирішення конфлікту інтересів викладено у Положенні <http://surl.li/bejja>. На зустрічі здобувачі повідомили про те, що вони мають змогу звернутися до омбудсмена університету, але такої необхідності не виникло. В ПДАУ є уповноважена особа з запобігання та виявлення корупції <http://surl.li/dapvw>, що здійснює свою діяльність відповідно до Положення <http://surl.li/bewgq>, одним з завданням якої є здійснення заходів з виявлення конфлікту інтересів, сприяння його врегулюванню, інформування Ректора ЗВО про виявлення конфлікту інтересів та заходи вжиті для його врегулювання. На зустрічі 9 уповноважена особа розповідала про процедуру звернення, за якою проводиться внутрішнє розслідування та приймаються відповідні заходи, але зазначила, що таких прикладів наразі не було. Повторне проходження контрольних заходів на ОП регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання, відповідно до якого повторне проходження контрольних заходів може здійснюватись у разі неявки здобувача на складання екзамену без поважної причини та отримання ним оцінки «незадовільно» (<http://surl.li/kpley>). Повторне проходження контрольних заходів допускається двічі. Відповідно даних наведених у ВСО прикладів повторного проходження контрольних заходів на ОП не було. Порядок оскарження результатів контрольних заходів та підстави для його здійснення регламентуються Положенням про результати оцінювання (<http://surl.li/kpley>) та Положенням про атестацію здобувачів та екзаменаційну комісію (<http://surl.li/keef>). Відповідно даних наведених у ВСО прикладів оскарження результатів оцінювання на ОП "Агроєкологія" не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Основними документами, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у ПДАУ є: Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ (<http://surl.li/bekua>), Кодекс академічної доброчесності ПДАУ (<http://surl.li/bekpj>), Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ (<http://surl.li/bejgv>), Порядок перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у ПДАУ (<http://surl.li/extnn>). В Університеті функціонують Група сприяння академічній доброчесності (<http://surl.li/ctfsc>) та Комісія з етики та управління конфліктами <http://surl.li/owkoj>, головною метою яких є популяризація і дотримання принципів академічної доброчесності. З метою обізнаності здобувачів щодо принципів АД на ОП проводяться опитування (<http://surl.li/qufjg>), за результатами яких приймаються відповідні рішення. Популяризація АД на рівні ОП проводиться шляхом проведення вебінарів (<http://surl.li/pettv>) та он-лайн зустрічей із гарантом ОП (<http://surl.li/petul>). При вступі на ОП здобувачі підписують довідку про академічну доброчесність здобувача (запит ЕГ). Під час проведення зустрічей із НПП та здобувачами ОП було підтверджено проведення заходів із популяризації АД. Процедура проведення перевірки академічних текстів на наявність запозичень здійснюється із використанням антиплагіатної онлайн-системи Unichек відповідно до Порядку перевірки академічних текстів на наявність запозичень (<http://surl.li/extnn>). Згідно із Порядком обов'язкової перевірки з використанням антиплагіатної онлайн-системи Unichек підлягають кваліфікаційні роботи, дисертаційні роботи, рукописи статей, тез доповідей, рукописи науково-методичних праць, заключні звіти за результатами виконання науково-дослідних робіт. Кваліфікаційні роботи, без списку використаних літературних джерел та додатків, перевіряються відповідальною особою. Під час зустрічі із здобувачами було встановлено, що студенти обізнані процедурою перевірки робіт на наявність запозичень. Курсові роботи та звіти з практик перевіряються здобувачами самостійно будь-якими доступними он-лайн ресурсами. Після перевірки та успішного захисту кваліфікаційні роботи розміщують у електронному репозитарії (<http://surl.li/yugjw>). Проте, наразі, ще не всі роботи випуску 2023 року завантажено до репозитарію. Також ЕГ було відмічено невідповідність оформлення деяких робіт Методичним рекомендаціям (<http://surl.li/ptejk>). Види відповідальності за порушення академічної доброчесності наведені у Кодексі академічної доброчесності (<http://surl.li/bekpj>). У ВСО та під час зустрічей із НПП та здобувачами та студентським самоврядуванням не було підтверджено випадків порушення АД на ОП "Агроєкологія".

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

1. Прозорість процесу оцінювання на всіх етапах: від ознайомлення здобувачем з формами контрольних заходів та критеріями оцінювання, поточного оцінювання до підсумкового оцінювання, що передусім забезпечена унікальною інформаційною системою АСУ ПДАУ. 2. У ПДАУ функціонує Група сприяння академічній доброчесності та Комісія з етики та управління конфліктами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. В репозитарії розміщені дві КР за 2023 рік. Рекомендовано гаранту впродовж тижня проконтролювати розміщення всіх КР, що були захищені у грудні 2023 року в репозитарії. 2. Випадки невідповідності оформлення кваліфікаційних робіт вимогам, що зазначені у РП. Рекомендовано завідувачу кафедри в поточному році при підготовці КР забезпечити їх перевірку на відповідність встановленим вимогам оформлення та структури, а також провести додатковий інструктаж керівників КР. 3. Обмежене використання функціоналу навчального сайту з огляду на дистанційну форму організації теоретичного навчання. ЕГ пропонує запровадити практику проведення контрольних заходів (захист практичних робіт, тестування), всіх, або частини, на платформі Moodle, що дозволить оптимізувати роботу НПП, забезпечити об'єктивності, зменшить корупційні ризики.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючи зауваження за підкритерієм 4 щодо наповнення репозитарію та оформлення кваліфікаційних робіт, які можуть бути виправлені у короткі строки, повну відповідність підкритеріям 1-3 ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 5 на рівні В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Кваліфікація НПП за ОП "Агроекологія" у Полтавському державному аграрному університеті, їх наукова діяльність відповідають ОП "Агроекологія" та відповідним ОК, про що свідчить інформація наведена на сторінці кафедри, вкладці Співробітники <http://surl.li/phwjrr>. Аналіз структури професорсько-викладацького складу за ОП "Агроекологія" свідчить про належну публікаційну активність у фахових виданнях України та прийнятну у виданнях індексованих наукометричними базами даних, значний досвід роботи НПП за фахом, належну кількість і якість методичного забезпечення навчальних дисциплін. Гарант ОП, що забезпечує ОК 4, 5, 6, є керівником Полтавського відділення громадської організації «Зелений світ», Віце-президентом Всеукраїнського громадського об'єднання "Асоціація агроекологів України", має публікації, зокрема монографії з питань агроекології, очолює наукову школу "Формування екологічно-стабільних територій та направлення агроекологічного моніторингу довкілля в Центрі впровадження індустрії 4.0 в ПДАУ. Проте, ЕГ установлено, низьку публікативну активність Антонюк М. (обґрунтування було додано до справи на етапі акредитації), що забезпечує ОК "Ділова іноземна мова". До викладання обов'язкових ОК залучено 5 НПП, з яких 2 мають науковий ступінь доктора наук, 3 - кандидата наук. Позитивною практикою є залучення до викладання ОК докторів та кандидатів наук різного наукового спрямування, зокрема: докторів сільськогосподарських та економічних наук, кандидатів сільськогосподарських наук та кандидата філологічних наук. Важливо, що 40 % НПП мають сертифікат про володіння іноземною мовою на рівні B2 (запит ЕГ). Добір НПП для викладання певних ОК визначається їх науковими досягненнями, за результатами стажування, підвищення кваліфікації та рівнем професійної активності. Так, НПП, що забезпечує ОК 3 є виконавцем НДР, пройшов ПК, має опубліковані розділи у монографіях та підручники за дисципліною. Зокрема у 2022 НПП підвищували кваліфікацію на кафедрі екології Дніпровського державного аграрно-економічного університету за такими тематиками: "Еколого-експертна оцінка впливу на довкілля", "Екологічне проектування та грантова діяльність", "Інноваційна діяльність та сучасні технології у сфері захисту довкілля" (запит ЕГ), що відповідає ОК, які викладаються НПП на ОП. Рівень кваліфікації НПП, що викладають на ОП зазначено у таблиці до 2 ВСО. Проте, на думку ЕГ, таблиця 2 є не зовсім інформативною, оскільки у ній відсутні відомості щодо базової освіти, спеціальностей та тем дисертаційних робіт НПП та не чітко наведена інформація щодо виконання підпунктів п.38 Ліцензійних вимог.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного добору викладачів регулюється Положенням про порядок обрання та прийняття на роботу НПП ПДАУ (<http://surl.li/bcxip>), відповідно до якого у конкурсному доборі мають право брати участь особи, які мають вищу освіту та їх кваліфікація відповідає заявленій спеціальності. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми. На зустрічі 9 із допоміжними структурними підрозділами начальник відділу кадрів повідомила ЕГ, що контракт з НПП може бути підписано строком на 5 років, для участі у конкурсі зокрема претендент має подати рекомендаційний лист гаранта, звіт за результатами роботи (якщо вже є працівником ЗВО), перспективний план діяльності (якщо не є працівником). Документи подаються на розгляд конкурсної комісії яка приймає рішення про допуск до конкурсу претендента. Розгляд відбувається на кафедрі, Вченій Раді ННІ, у випадку обрання завідувача кафедри - на Вченій Раді ЗВО. Позитивною рисою є те, що у ПДАУ проводяться опитування здобувачів "Викладач очима студентів" (<http://surl.li/peucj>), за результатами якого формується рейтинг викладачів, який враховується під час конкурсного добору, про що повідомила керівник Навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти на зустрічі 8. Також керівник ННЦЗОД повідомила, що гарант та професор кафедри, що забезпечують ОП займають 7 та 8 позицію у рейтингу НПП ПДАУ.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Полтавський державний аграрний університет залучає роботодавців до організації та реалізації ОП "Агроекологія". Особливо широко роботодавці залучаються до проведення семінарів, вебінарів, науково-практичних конференцій, перегляду та рецензування ОПП, організації та проведення науково-дослідної практики. Випускова кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля проводить круглі столи між роботодавцями НПП та здобувачами (<http://surl.li/pmkgt>; <http://surl.li/pmjdz>), організовує спільне виконання наукових тематик. Інтерв'юванням фокус-груп підтверджено залученість роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Позитивною практикою на ОП є опитування стейкхолдерів, зокрема, результати опитування у 2023 році показали, що 83 % виявили зацікавленість у прийомі випускників на роботу, а компетентність випускників на рівні "дуже добре" визнано 90 % опитуваних, що також було підтверджено під час зустрічі 2 зі стейкхолдерами.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До викладання на ОПП "Агроекологія" залучено професіоналів-практиків та експертів у галузі екології та охорони довкілля. ЕГ підтверджено залучення до викладання представників Департаменту екології та природних ресурсів ОВА, Управління державного нагляду (контролю) у Полтавській області, Державної екологічної інспекції Центрального округу; агропромислової групи «Арніка», ПП "Юридична компанія" Фелікс Арт-А" (<http://surl.li/pmkkt>). Під час зустрічі із здобувачами інформація про проведення он-лайн занять із залученням професіоналів-практиків була підтверджена. Результати проведених заходів оприлюднюються на сайті Університету на сторінці кафедри екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля (<http://surl.li/phwjw>). Співпраця із професіоналами-практиками здійснюється на основі договорів про співробітництво (<https://www.pdau.edu.ua/content/dogovory-pro-spiwpracyu>). Хоча на данній ОП професіонали-практики не залучаються на основі сумісництва, як повідомила на зустрічі 9 керівник відділу кадрів, роботодавці самі виявляють бажання та пропонують на безоплатній основі проведення зустрічей зі здобувачами, з метою щоб ті в майбутньому прийшли до них на роботу. Це також підтверджує і зацікавленість роботодавців у випускниках.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Полтавський державний аграрний університет сприяє педагогічному та професійному розвитку НПП шляхом підвищення кваліфікації у напрямку поглиблення та оновлення педагогічних і професійних компетентностей. У ЗВО функціонує система професійного розвитку НПП (<http://surl.li/cwveu>), яка включає програми підвищення кваліфікацій, а також містить посилання на он-лайн ресурси підвищення професійних навичок. Підвищення професійного розвитку НПП регулюється Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних та НПП у ПДАУ (<https://bitly.ws/TSMb>), Положенням про рейтингове оцінювання роботи НПП ПДАУ (<https://bitly.ws/T8Q2>), Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ (<https://bitly.ws/T6Tm>), згідно яких встановлено порядок, процедуру, види, форми, обсяг (тривалість), періодичність, умови підвищення кваліфікації, включаючи механізм оплати, умови та процедуру визнання результатів підвищення кваліфікації. В Університеті функціонує відділ із забезпечення освіти дорослих та інноваційного розвитку <http://surl.li/bcxjb>, основною метою діяльності якого є координація та організація процесу підвищення кваліфікації. На зустрічі із академічним персоналом було підтверджено те, що НПП проходять курси підвищення кваліфікації, беруть участь у різноманітних тренінгах, лекціях, беруть участь у міжнародних стажуваннях та використовують неформальну освіту для підвищення рівня професійних навичок. В таблиці 2 ВСО наведені відомості щодо підвищення кваліфікації всіх НПП, що викладають на ОП за останні 5 років. В університеті формується рейтинг НПП на основі результатів

виконання наукової, методичної та організаційної роботи (<http://surl.li/pevug>), який береться до уваги при конкурсному відборі на посади, а до війни на його основі здійснювалось преміювання (зустріч 8, керівник Навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У ПДАУ функціонує система стимулювання НПП адміністрацією ЗВО шляхом матеріального та нематеріального заохочення. Ці питання регулюються Колективним договором, Положенням про преміювання, надання матеріальної допомоги працівникам ПДАУ (<http://surl.li/bcxjs>), Правилами внутрішнього трудового розпорядку в ПДАУ (<http://surl.li/bergn>). Підставами для заохочення є: висока публікативна активність, наукові здобутки та досягнення, результати рейтингування, що було підтверджено під час зустрічі 8 керівником Навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти. Нематеріальне заохочення здійснюється шляхом нагородження грамотами, оголошення подяк; клопотання щодо відзнак за заслуги на міському, обласному, галузевому рівнях. На зустрічі із НПП гарантом було підтверджено отримання грамот за високу публікативну активність викладачами кафедр, що забезпечують освітній процес на ОП "Агроекологія".

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

1. У ЗВО проводяться опитування "Викладач очима студентів", у результаті яких створюється рейтинг викладачів. 2. НПП мають високий ступінь цитування, у тому числі й у міжнародних наукометричних базах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

1. ЕГ відмічено низьку публікативну активність Антонюк М., що забезпечує реалізацію ОК "Ділова іноземна мова". Рекомендовано НПП підвищити публікативну активність впродовж поточного та наступного навчальних років.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи зауваження за підкритерієм 1 щодо низької публікативної активності НПП, що забезпечує ОК "Ділова іноземна мова", що може бути виправлено у короткі строки, повну відповідність підкритеріям 2-5 ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 6 на рівні В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЗВО отримує фінансування <http://surl.li/cwvri> з державного бюджету, надходжень від платної форми навчання, від господарсько-договірних тематик, грантів, благодійної допомоги (розмір останньої у 2023 р. становив більше 10 млн.грн., довідка на запит ЕГ). Під егідою Федерації органічного руху України функціонує Центр природного землеробства. На базі кафедри створено Науково-консультативний центр, що надає послуги з розробки екологічної документації. Лабораторія хімії забезпечена такими приладами як рефрактометр, іонімір, ваги, фотоелектричний фотометр, мікроскопи, кондуктометр. Лабораторія енергозбереження та відновлювальних джерел енергії, що була профінансована грантом МЗС Польщі, оснащена 6 сонячними колекторами. Лабораторія агроекологічного моніторингу <http://surl.li/pmjfk>, що є єдиною подібною акредитованою в області, має на балансі рН-метр, мікроскоп, геотрекери, дозиметри, анеометри, тестер параметрів ґрунту, аналізатор НМЛОС, прилади для експрес тестів ґрунту та води, фотоколориметр, вимірювач запиленості, пробовідбірник повітря, шумоміри, віброметри, вакуум манометр, аналізатори газів, барометр, метеостанція, нітратоміри, мельниці, атомно-абсорбційний аналізатор. Відбувається регулярне оновлення лабораторії, в тому числі за рахунок господарсько-договірної

тематики. У 2021 році ПДАУ отримав 500 тисяч гривень від господарсько-договірних тематик даної лабораторії, у 2022 – 75 тисяч гривень. Бібліотечний фонд налічує приблизно 400 тисяч примірників <http://surl.li/dbixj>. Частина навчально-методичного фонду знаходиться на кафедрі. Наявний електронний репозитарій, надається доступ до міжнародних наукометричних БД, у тому числі Scopus та Web of Science. Вебсторінка «Наукові фахові видання» каталогізована за спеціальностями. У бібліотеці діє електронна доставка документу. Кафедра друковано та електронно випишує журнал «Sustainability Leaders». До 30 червня 2024 року для перевірки на наявність плагіату університет використовує програму Unicheck. Використовується аграрна система планування «Soft.Farm», сертифікованим викладачем якої є гарант даної ОП. Широко застосовується автоматизована система управління освітнім процесом АСУ <https://asu.pdaa.edu.ua/>. Проте система онлайн навчання Moodle, використовується не на повну потужність: щонайменше частина НПП подає лекції у суто текстовому варіанті, без презентацій, що погіршує онлайн навчання; не має практики завантаження відео лабораторних, що частково нівелює переваги наявності потужної лабораторії; практичні та тестові завдання виконуються не у Moodle. Гарант при показі МТЗ зауважив, що НД практика відбувається офлайн і це дозволяє відпрацювати практичні навички. ОП забезпечена комп'ютерним устаткуванням, навчальними аудиторіями, наявна аудиторія для розвитку софтскілс. Гуртожитки у доброму стані, випускники задоволені умовами, теперішні здобувачі у них не проживають. У гуртожитку є ліфти. Є їдальні, буфети, спортивні й тренажерні зали, спортивні майданчики, безкоштовний Wi-Fi.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Науково-педагогічний персонал та здобувачі вищої освіти мають вільний доступ до всієї інфраструктури університету, лабораторій, бібліотеки, навчально-методичного забезпечення, баз даних, включно з Scopus і Web of Science. Увесь свій спектр послуг, як офлайн, так і онлайн, бібліотека надає безкоштовно. У студентів є вільний доступ до Wi-Fi. Усі витратні матеріали в межах практичних і лабораторних робіт, засоби захисту видаються безоплатно. Доступ до соціальної, спортивної інфраструктури також безоплатний. Перевірка кваліфікаційних робіт у програмі Unicheck також є безкоштовною, включно з повторною перевіркою. Студенти повідомили, що, після подання мешканцями гуртожитка пропозиції, плата за доступ до пральних машин у гуртожитку була скасована. З цим побажанням звернулись представники студентської ради (зустріч 5) до керівництва і воно було враховано. Здобувачі повідомили, що ніяких пропозицій «платних опцій» від працівників університету їм не надходило.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Забезпечення безпеки життя і здоров'я усіх учасників освітнього процесу відображене в Стратегії розвитку ПДАУ на 2021-2025 роки <http://surl.li/dbyfc>. Санітарно-технічний стан будівель і споруд ПДАУ відповідає необхідним умовам експлуатації. В ПДАУ проводиться інструктаж з БЖД та охорони праці як під час проведення занять, так і щодо перебування у гуртожитку. Наявні плани евакуації, вогнегасники тощо. Щорічно перевіряється відповідність вимогам законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки. В університеті наявні укриття напівпідвального типу, де є аудиторії і навчальний процес може продовжуватися. Наявний медпункт, медпрацівник проживає на території студмістечка, що забезпечує цілодобову доступність першої медичної допомоги для здобувачів. Діє Центр правової безпеки – утворення, що складається зі здобувачів та забезпечує порядок у гуртожитках. В університеті почала працювати рейтингова система, завдяки якій можна отримати знижку на проживання. Діє комісія перевірки гуртожитків у нічний час, яка слідує за дотриманням правил безпеки під час повітряних тривог. У ПДАУ діє потужна психологічна служба <http://surl.li/nofwb>, яка проводить консультації та терапії, офлайн та онлайн. Усі послуги служби безоплатні. У соціальних мережах створена бесіда психологічної проблематики, для здобувачів. У ПДАУ функціонують мистецькі колективи <https://www.pdaa.edu.ua/content/mystecki-kolektyvy>, волонтерський центр «Пульс» <https://www.pdaa.edu.ua/content/volontersky-centr-puls>, спортивні секції <https://www.pdaa.edu.ua/content/sport>, Центр європейської освіти та іноземних мов <http://surl.li/bdcfr>. ПДАУ забезпечує: проходження практик; проживання в гуртожитку на період навчання, можливість брати участь у НДР, конференціях, виставках, конкурсах, тренінгах, представляти свої роботи для публікації; брати участь в академічній мобільності, брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення ОП, формувати індивідуальну освітню траєкторію. Університет проводить відкриті зустрічі за участі різних запрошених гостей, наприклад із представниками Програми імені Фулбрайта. Бібліотека теж долучається до проведення соціокультурних заходів. Регулярно проводиться опитування щодо потреб та інтересів здобувачів та щодо якості освітніх послуг та наявного матеріально-технічного забезпечення <http://surl.li/pewwq>, якості роботи омбудсмена учасників освітнього процесу <http://surl.li/bejjm>, студентського сенату <http://surl.li/cpjtt>.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Підтримка здобувачів вищої освіти здійснюється на достатньому рівні й відповідно до ЗУ Про вищу освіту, Статуту, Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання, Порядок проведення та організація опитування

учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів тощо <http://surl.li/ccvdz> , <http://surl.li/befda> . Освітня та організаційна підтримка здобувачів здійснюється через комунікацію з гарантом ОП, викладачами кафедри. Індивідуальна взаємодія НПП із здобувачами відбувається наживо під час очного навчання, а також забезпечується електронною поштою, соціальними мережами, мобільним телефоном - будь-яким способом, погодженим викладачами та студентами. Викладачі здійснюють підтримку у питаннях організації вивчення ОК, консультацій, контролю та аналізу успішності, допомозі у самостійному здобутті знань та набутті практичних навичок. Організаційна підтримка здійснюється через сайт університету, через віртуальне навчальне середовище Moodle <https://moodle.pdau.edu.ua/> , платформу АСУ ПДАУ, інструменти Google, соціальні мережі: <https://www.instagram.com/pdau1920/>, <https://t.me/pdau1920>, <https://www.facebook.com/PDAU1920>, <https://www.tiktok.com/@pdau1920>, старост груп та інших представників студентського самоврядування. Дистанційне навчання відбувається з використанням Moodle, Google Meet тощо. Потенціал платформи Moodle використовується недостатньо, тільки для надання мінімального обсягу навчально-методичного забезпечення ОК. Наразі університет не виділяє кошти на відрядження студентів. У гуртожитку є цілодобова гаряча лінія, телеграм канал. Прикладом інформаційної та консультативної підтримки вступника є наполегливе заохочення сайту університету лишити контактну інформацію, після чого консультант приймальної комісії зв'язується із абітурієнтом для консультації та пропагування вступу в ПДАУ. Консультативна підтримка здійснюється психологічною службою <http://surl.li/nofwb> , омбудсменом учасників освітнього процесу <http://surl.li/bejjm> , відділом сприяння працевлаштуванню студентів і випускників <http://surl.li/bfcoz> . Існують скриньки довіри, які знаходяться у гуртожитках, навчальних корпусах та на сайті <http://surl.li/fmrbf> . Значну роль відіграє студентська рада інституту <https://www.instagram.com/nni.ase.pdau/> . Згідно узагальнених опитувань, здобувачі високо оцінюють рівень всебічної підтримки <http://surl.li/feuye>. Студенти мають можливість отримувати 50% знижку, або забезпечуватись повністю безкоштовним проживанням, залежно від пільг, під які підпадає здобувач. Облаштовані дитячий майданчик та кімната для дітей, у якій, за потреби, перебувають волонтери. Здобувачі мають право отримувати соціальну стипендію.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

ПДАУ вживає всі належні заходи для забезпечення прав і можливостей осіб з особливими освітніми потребами. Діяльність університету у цьому питанні регулює Статут ПДАУ (<http://surl.li/ccvdz>), відповідне Положення, Стратегія розвитку інклюзивного освітнього середовища до 2030 року (<http://surl.li/mlwpw>), Умови доступності ЗВО для навчання осіб з особливими потребами (<http://surl.li/beezy>) підтверджується технічним звітом за результатами обстеження щодо забезпечення безперешкодного доступу до будівель, приміщень ПДАУ (<http://surl.li/mlwus>). Значну роль у підтримці здобувачів з особливими освітніми потребами грають куратори. У ПДАУ передбачено безпечне пересування по прилеглій території, доступний заїзд у приміщення на інвалідних візках, наявні пандуси, кнопки виклику чергового, санітарні кімнати для маломобільних людей, дитячий майданчик та кімната для дітей, у якій, за потреби, перебувають волонтери. На території університету та в навчальних корпусах наявні жовті смуги для людей зі слабким зором. Дані об'єкти можна спостерігати на світлинах, наданих у відповідь на запит ЕГ. На перших поверхах гуртожитків знаходяться облаштовані кімнати для маломобільних здобувачів. Створена онлайн бібліотека для людей зі слабким зором. Здобувачі із особливими освітніми потребами, зокрема і соціальними, мають змогу навчатися за індивідуальним графіком. Здійснюється психолого-педагогічний супровід, до чого залучається психологічна служба Університету. Для забезпечення прав даної категорії здобувачів залучається омбудсмен учасників освітнього процесу. У спортивній залі можливі заняття з лікувальної фізкультури.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Питання вирішення конфліктних ситуацій відображені в Положенні про порядок вирішення конфліктних ситуацій у ПДАУ (<http://surl.li/bejja>), в якому надаються роз'яснення щодо питань запобігання корупції та врегулювання конфліктних ситуацій, вирішення конфліктних ситуацій під час підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів, врегулювання конфліктів між здобувачами, вирішення конфліктів пов'язаних з дискримінацією та утисками, сексуальними домаганнями та булінгом. В ПДАУ діє освітній омбудсмен (<https://www.pdau.edu.ua/content/ombudsmen-uchasnykiv-osvitnogo-procesu>), який на зустрічі 8 окреслив завдання які виконує служба, головне з яких проведення зустрічей (<http://surl.li/pextw>) зі здобувачами та проведення превентивних заходів щодо інформування про діяльність служби омбудсмена відповідно до розробленого плану (<http://surl.li/rbbltk>), про можливі конфліктні ситуації та такі явища як булінг і шляхи їх вирішення; проводяться зустрічі з залученням працівників поліції щодо запобігання насильству. Служба співпрацює з психологічною службою університету; розробляє інформаційні буклети з окремих питань в друкованому та електронному (<http://surl.li/pexta>) форматах. Учасники освітнього процесу можуть звернутися до омбудсмена через електронну пошту, телеграм, вайбер (мобільний телефон розміщений на головній сторінці омбудсмена) та домовитися про особисту зустріч. Омбудсмен підкреснув що всі спілкування відбуваються виключно конфіденційно. На сторінці омбудсмена розміщені Положення про протидію булінгу, про омбудсмена та про порядок вирішення конфліктних ситуацій (<http://surl.li/jmtma>), з якими можуть ознайомитися всі бажаючі. На сайті університету є електронна скринька довіри (<http://surl.li/fmrbf>), якою як зазначив омбудсмен опікується адміністрація Університету. В ПДАУ

діє фахівець уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції (<http://surl.li/dapvw>), яка також проводить зустрічі зі здобувачами, і до якої можна звернутися як анонімно так і особисто. Також на зустрічі 9 уповноважена розповіла, що на зараз готуються інформаційні стенди. Начальник юридичного відділу на зустрічі 9 повідомила, що відділ надає безоплатні консультативні послуги для всіх учасників освітнього процесу з різних питань. Здобувачі на зустрічі зазначили, що хоча випадків конфліктів чи випадків корупції за їх навчання не було, вони поінформовані про шляхи вирішення таких. Так вони знають що можна звернутися до омбудсмена, до психологічної служби, керівництва ННІ, і в першу чергу до завідувача кафедри. В рамках студентського самоврядування діють студентська рада гуртожитків, і як було повідомлено на зустрічі 5 займається вирішенням конфліктних ситуацій між здобувачами в гуртожитку та центр правової безпеки студентської ради гуртожитків, який підтримує правопорядок у гуртожитках. Як відмітили представники студ. ради першою сходиною у вирішенні конфліктних ситуацій є куратор, потім залучається самоврядування, за потреби організується комісія для розгляду справи.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Соціальне забезпечення учасників освітнього процесу Університету, а саме організація кімнати для дітей, психологічний супровід, кімната гуртожитку для осіб з особливими потребами. 2. Діюча служба освітнього омбудсмена. 3. Акредитована лабораторія агроекологічного моніторингу

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Функціонал навчального сайту moodle використовується не повною мірою, наповненість курсів є обмеженою обов'язковими елементами навчально-методичного комплексу (лекції, практичні, робоча програма). Враховуючи, що теоретичне навчання відбувається онлайн, НПП рекомендовано НПП, впродовж року, наповнити електронні курси презентаціями лекцій, відео-записами лабораторних робіт, що буде сприяти підвищенню сприйняття матеріалу та рівня набуття навичок за дистанційної форми навчання.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

За всіма підкритеріями критерія 7 ЕГ відмічає високу відповідність вимогам якості, з наданням рекомендації щодо розширення використання функціоналу навчального сайту в умовах дистанційного теоретичного навчання. Відмічені сильні сторони, але взірцевих практик не виявлено. Враховуючи перелічене ЕГ вважає, що ОП за сьомим критерієм відповідає рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП прописані у Методичних рекомендаціях ПДАУ (<http://surl.li/ohnrn>), та відбуваються відповідно до п. 4 Положення про організацію освітнього процесу у ПДАУ (<http://surl.li/beesa>). Проект ОП розробляється робочою групою, за якою до ОП "Агроекологія" 2023 р. долучені НПП кафедри, здобувач та заступник директора з наукової роботи Інституту агроекології і природокористування НААН. Проект після розгляду кафедрою, передається на науково-методичну раду спеціальності, яка перевіряє відповідність ОП вимогам до структури та змісту, стандарту ВО за спеціальністю, місії та стратегії розвитку ЗВО. Проект розміщується на сайті університету для обговорення (<http://surl.li/nqxxm>), як зазначила проректор з НПП та голова ради з якості вищої освіти в листопаді. Кафедра за результатами аналізу наданих пропозицій вносить зміни до ОП та готує таблицю пропозицій стейкхолдерів (<http://surl.li/ppjrf>), в якій зазначається хто і яку пропозицію надав та відмітка про врахування. Після цього ОП знову розглядається кафедрою, науково-методичною радою спеціальності, яка здійснює перевірку внесених змін; ВР ННІ, яка оцінює відповідність ОП внутрішнім вимогам та передається на затвердження Вченою Радою ЗВО (в 2024 заплановано на лютий). Перегляд ОП відбувається кожного року, за ініціативи проектної групи, групи забезпечення чи менеджменту університету. При перегляді враховуються результати опитувань, надані пропозиції під час громадського обговорення та результати акредитаційних експертиз. Керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

на зустрічі 6 розповіла про багаторівневість внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності (<http://surl.li/rbere>) відповідно до Положення (<http://surl.li/czlqm>) та плану моніторингових заходів (<http://surl.li/rbeob>) під координацією Ради з якості (<http://surl.li/mnoai>). В останньому визначаються заходи, хто проводить, періодичність та майданчик на якому будуть обговорюватися результати. Так, за процедурою Моніторингу та перегляду ОП виділяється 11 заходів, серед яких значна увага приділена проведенню різнопланових опитувань зацікавлених сторін ОП (<http://surl.li/cecle>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У процесі спілкування з фокус-групами здобувачів, студентського самоврядування, випускників та адміністративного персоналу з'ясовано, що здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а саме: шляхом участі у засіданнях робочої групою ОП «Агроєкологія»; студентської ради інституту; ради з якості ВО; Вченої ради інституту та Університету, на яких розглядаються питання щодо періодичного перегляду ОП. На цих засіданнях здобувачі можуть вносити пропозиції та побажання щодо поліпшення та удосконалення якості освіти. Найбільше здобувачі акцентують увагу, згідно результатів опитування, на збільшенні проведення лабораторних досліджень та практичних робіт. Студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП, щодо її розробки та перегляду відповідно до Положення про студентське самоврядування ПДАУ <http://surl.li/cdoib>. Здобувачі залучаються до періодичного анонімного анкетування, наприклад моніторинг якості (структури та змісту) ОП <http://surl.li/peydq>, опитування учасників освітнього процесу щодо сильних та слабких сторін ОПП <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/12703/ankety3.pdf>. У фокус-групі зі здобувачами було встановлено, що їх позиція береться до уваги. Представники студентського самоврядування також запевнили ЕГ, що їх пропозиції беруться до уваги і втілюються у ОП. Зокрема, під час засідань та заходів з обговорення ОП здобувачі надали рекомендації: поглибити вивчення практичних методів оцінки стану НС, зокрема екологічного моніторингу <http://surl.li/phtbv>; розширити обсяг вивчення ОК «Управління ресурсно-екологічною безпекою регіону» та ОК «Екологічно стабільні агроєкосистеми» <http://surl.li/pclpi>; врахування наслідків воєнних дій для НС в Україні <http://surl.li/phtal>; підсилити вивчення ОК «Екологічно стабільні агроєкосистеми» та «Ресурсно-екологічна безпека регіону» <http://surl.li/pclqa>.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Важливим документом у співпраці ЗВО із роботодавцями є Порядок проведення та організації опитування учасників освітнього процесу та зовнішніх стейкхолдерів у ПДАУ <http://surl.li/bgset>. Аналіз сайту Університету, ВСО, інформація отримана від фокус-групи роботодавців підтверджує, що співпраця з роботодавцями в ПДАУ тривала і проводиться на системній основі. Роботодавцями здобувачів ОП «Агроєкологія» є управлінські структури Полтавської області, наукові установи, представники бізнесу у сфері агроєкології <http://surl.li/ptefm>. Так роботодавці приймають участь у опитуваннях (<http://surl.li/phtzf>, <http://surl.li/pcqxp>, <http://surl.li/peyea>); зустрічах (<http://surl.li/peuhi>), круглих столах (<http://surl.li/peuid>, <http://surl.li/pcmio>), проводять рецензування ОП (<http://surl.li/nqxxm>), надають можливість здобувачам на своїх базах проходити практики, виконувати кваліфікаційні роботи. Під час проходження науково-дослідної практики, виконання господарсько-договірної тематики, замовниками якої теж є роботодавці, у очному спілкуванні роботодавці теж вносять пропозиції щодо покращення ОП. Зібрані пропозиції обговорюються на засіданнях кафедри, ради з якості. Для прикладу директор агропромислової групи компаній «Арніка» вніс пропозицію щодо вивчення наслідків воєнних дій в Україні під час відбору інноваційно-інвестиційних проектів за оптимізаційними критеріями. Дана пропозиція була вивчена та врахована під час перегляду ОП в 2023 році. Директор Департаменту агропромислового розвитку Полтавської ОВА вніс пропозицію щодо врахування кліматичних змін та стратегій державної екологічної політики до 2030 року під час оцінювання потенціалу відновлюваних джерел енергії, під час перегляду ОП 2023 року вона і була врахована. При перегляді ОП на 2024 р.н. враховані рекомендації Департаменту екології та природних ресурсів щодо вивчення основних аспектів ЗУ «Про управління відходами» та поглиблення вивчення змісту ОК «Енергетичне використання сільськогосподарських відходів» та представників громад щодо вивчення питань використання місцевих відновлювальних енергетичних ресурсів. Під час інтерв'ювання роботодавців вони високо оцінили рівень підготовки здобувачів ОП та підтвердили затребуваність випускників ОП, а також їх бажання та можливість працевлаштувати. Найкращим свідченням задоволеності роботодавців, що були присутні під час зустрічі з ОП, є факт, що вони мають серед свого персоналу випускників даної ОП. Також під час зустрічі із випускниками усі вони повідомили, що є працевлаштованими за спеціальністю, не мали проблем з пошуком роботи, у тому числі одна із здобувачів отримала роботу в межах ЄС (вона відмітила схвальний відгук роботодавця щодо широкого профілю її диплому).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В ПДАУ функціонує відділ сприяння працевлаштуванню студентів і випускників (<http://surl.li/bfcoz>), головна мета якого відповідно до наведеної на сайті інформації надання допомоги здобувачам у працевлаштуванні та здійснення моніторингу кар'єрного шляху випускників. ЕГ не вдалось поспілкуватися з представниками відділу. Але, на зустрічі 9 була присутня керівник Навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих, який активно співпрацює з відділом працевлаштування в напрямку роботи з роботодавцями. Вона розповіла, що проводиться популяризація вакансій, що поступають до ЗВО, переважно по Полтавській області. Банк вакансій розміщений на сайті (<http://surl.li/lnigf>) по роках та факультетах/ННІ. Наявна анкета випускника (<http://surl.li/cwyek>). Керівник ННЦ повідомила, що збір інформації про випускників збирають і накопичують кафедра або директорат. На базі університету проводяться ярмарки вакансій (<http://surl.li/rbixd>) з залученням центру зайнятості та випускників, де здобувачі можуть поспілкуватися з роботодавцями. Під час карантину та початку воєнних дій цей захід не проводився, але заплановано відновити його проведення на травень 2024 р. Роботодавці можуть залишити пропозиції до працевлаштування через електронну форму на сайті (<http://surl.li/cwyer>). В 2023 р. на базі ЗВО для здобувачів та ВПО був проведений тренінг з працевлаштування (<http://surl.li/rbjcf>). На сторінці відділу працевлаштування є вкладка (<http://surl.li/rbiyj>), на якій розміщені інформаційні джерела пошуку роботи. На зустрічі 7 випускники 2015-2023 рр. розповіли що проходять стажування чи вже працевлаштовані співробітниками зокрема Екологічної інспекції, Департаменту екології, відділу ПЗФ, земельного відділу місцевого самоврядування, компанії, що займається виготовленням нафтових та газових труб (Нідерланди) та надає послуги екологічного аудиту та підготовки технічної документації з екології, відділу екології агропромхолдингу. Всі присутні випускники підтвердили своє працевлаштування за спеціальністю, підтримку зв'язку з університетом. Це проходження електронного анкетування, запрошення на зустрічі для обговорення ОП, телефонним зв'язком з кураторами, через соцмережі, можливість звернутися за консультацією до викладачів. Кафедра залучає випускників до обговорення освітніх програм (<http://surl.li/phuov>), збирає інформацію щодо їх кар'єрного шляху (<http://surl.li/resog>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У рамках реалізації внутрішньої системи забезпечення якості в Університеті застосовують заходи, пов'язані з моніторингом системи забезпечення якості на рівні університету, факультетів/інститутів, кафедр за критеріями, що охоплюють усі складові системи якості. В Університеті діє відділ моніторингу та забезпечення якості освіти <http://surl.li/chvag>. Представник відділу під час зустрічі №8 повідомила, що відбувається моніторинг змісту ОП, організації освітнього процесу, результатів навчальних досягнень студентів, навчально-методичного забезпечення тощо <http://surl.li/kosot>, <http://surl.li/phuwv>. У ході здійснення останнього аналізу проекту ОП Агроєкологія було надано такі рекомендації: доповнення ОП розділами «Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» та «Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма»; переглянути методи навчання, які будуть використані у процесі проведення занять, перегляд 4 пункту ОП «Придатність до працевлаштування»; виокремити спеціальні компетентності та програмні результати навчання, визначені університетом, створити план заходів співпраці з роботодавцями над удосконаленням ОП, та своєчасно висвітлювати усі заходи на сайті та в соцмережах університету. Відділ якості надав рекомендацію НПП ОП підвищення професійного розвитку за різними формами та видами. Всі надані рекомендації були враховані робочою групою ОП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОП "Агроєкологія" другого (магістерського) рівня вищої освіти проводиться вперше. Проте, під час зустрічі №8 стало відомо що Навчально-науковий центр забезпечення освітньої діяльності та якості освіти збирає та аналізує результати акредитацій усіх ОП університету, і на основі отриманих результатів розробляє коригувальні заходи щодо підвищення якості освітньої діяльності в Університеті, яких за 2022-2023 навчальний рік було визначено 28 <http://surl.li/kosno>. Крім цього задля удосконалення ОП Агроєкологія другого (магістерського) рівня були враховані зауваження та рекомендації акредитаційної експертизи ОП Екологія першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: організована процедура громадського обговорення проектів ОП та висвітлення узагальненої інформації пропозицій стейкхолдерів на сайті <http://surl.li/gjlia>; силабуси ОК освітньої програми були уніфіковані <http://surl.li/jylvp>; наукова активність НПП, що викладають на ОП, була підвищена. Також, на зустрічі 6 керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти розповіла, що на рекомендацію кільком ЕГ закладом вирішено замінити існуючу форму структурно-логічної схеми ОП у вигляді таблиці на форму графа, яка буде відображати і постреквізити ОК.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В ПДАУ створено багатоступеневий моніторинг якості освіти, завдяки чому сформована культура якості, що пропагандується серед всіх учасників освітнього процесу. На сайті університету представлені політики та процедури

щодо якості (<http://surl.li/befda>), з якими можуть ознайомитися всі бажаючі. Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ПДАУ (<http://surl.li/cctzp>) обов'язково здійснюються моніторинг ОП, оцінювання здобувачів та НПП, підвищення кваліфікації НПП, забезпечення ресурсами необхідних для освітнього процесу, дотримання академічної доброчесності, публічності інформації. В Положенні про моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ПДАУ (<http://surl.li/czlqm>) визначені критерії якості освітньої діяльності та вищої освіти і процедура проведення такого моніторингу. Результати опитувань (<http://surl.li/chuzj>), оцінювання здобувачів (<http://surl.li/rbmtz>), показники рейтингового оцінювання роботи та показники професійної активності НПП (<http://surl.li/msehq>) оприлюднюються на сайті ЗВО, що також стимулює дотримання порядку внутрішньої якості. Проректор з НПР очолює групу сприяння академічній доброчесності та раду з якості вищої освіти і на зустрічі з керівництвом поінформувала про встановлені процедури моніторингу та перегляду ОП. Рада з якості (<http://surl.li/mnoai>) діє на основі Положення (<http://surl.li/gjlaz>), п. 2.1 якого визначення її завдання та відповідно розробленого плану заходів (<http://surl.li/gjlaz>). В ПДАУ діє Навчально-науковий центр забезпечення освітньої діяльності та якості освіти (<http://surl.li/cwyii>), структурними підрозділами якого є навчальний відділ, відділ моніторингу та забезпечення якості освіти (<http://surl.li/chvag>), відділ аспірантури та докторантури і одним з завдань якого є забезпечення функціонування й розвитку системи ВЗЯО та сприяння забезпеченню підвищення якості освіти і освітньої діяльності. На зустрічі 6 керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти повідомила, що в обов'язки відділу входить зокрема участь у підготовці ВСО разом з кафедрою, координація роботи моніторингу та перегляду ОП, щорічного оцінювання НПП, проведення методичних семінарів для гарантів та НПП. В ПДАУ проводиться моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, що включає в себе моніторинг ОП, якості кадрового складу, забезпечення ресурсами освітнього процесу, інформаційних систем для ефективного управління освітньою діяльністю, публічності та прозорості інформації, дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу, оцінювання здобувачів відповідно до розробленого плану заходів (<http://surl.li/rbere>; <http://surl.li/nfvcv>). ЗВО опікується дотриманням внутрішньої культури якості через роботу служби омбудсмена, уповноваженої особи з питань запобігання та виявлення корупції. НПП та здобувачі на зустрічах показали свою поінформованість про встановлені в університеті процедури.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Якісно організована та високопродуктивна робота відділу моніторингу та забезпечення якості освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабких сторін не було виявлено. Оскільки університет має таку позитивну практику, як працевлаштування випускників даної ОП за кордоном, ЕГ рекомендує провести засідання робочої групи ОП та визначити чи наявна потреба проведення опитування іноземних роботодавців випускників ОП. Подібний збір інформації може сприяти інтернаціоналізації ОП, врахування побажань від іноземних роботодавців та розширення можливостей працевлаштування майбутніх випускників.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОП «Агроєкологія» Полтавського державного аграрного університету другого магістерського рівня повністю відповідає усім підкритеріям 8 критерію, проте взірцевих практик не було виявлено. Ґрунтуючись на цьому ЕГ вважає правильним присвоїти ОП «Агроєкологія» оцінку В за 8 критерієм.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Полтавському Державному Аграрному Університеті визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури. Про це, а також доступність документів, однозначно висловилися учасники багатьох зустрічей: здобувачі, НПП, студентське самоврядування, адміністративний персонал. Серед документів, де прописані правила і процедури, що забезпечують

права та обов'язки учасників освітнього процесу, є Статут Полтавського Державного Аграрного Університету, Колективний договір, Положення про організацію освітнього процесу та інші документи, оприлюднені на сайті університету <http://surl.li/befda>. Даний сайт забезпечує їх доступність в електронній формі, юридичний відділ університету та дирекція інституту надають доступ до паперових екземплярів. В ПДАУ широко використовується автоматизована система управління, через яку формується розклад з посиланнями на заняття, формуються відомості, індивідуальні плани, журнал викладача, здійснюється вибір навчальних дисциплін та проводяться опитування. Здобувачі на зустрічі повідомили, що після здійснення ними вибору дисциплін їм надається роздрукований індивідуальний план, де вказується дисципліни, їх обсяг та інша інформація. Як позитивну практику слід відзначити, що сайт університету наполегливо заохочує абітурієнта лишити контактну інформацію, після чого консультант приймальної комісії зв'язується із абітурієнтом для консультації та пропагування вступу в ПДАУ. ЕГ вважає, що ця практика позитивно впливає на чіткість та зрозумілість правил та обов'язків і на число вступників у ПДАУ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Відповідно до Методичних рекомендацій з розроблення ОП в ПДАУ <http://surl.li/ohnrn> проект ОП має розглянути кафедра, рада з якості вищої освіти спеціальності, після чого проект ОП розміщується на сайті університету для громадського обговорення впродовж місяця: вкладка "Освіта" - "Проекти освітніх програм" <http://surl.li/nqxxm>. На сторінці проектів ОП розміщена гугл-анкета відгуків на проекти <http://surl.li/rbadz>. Після завершення терміну обговорення, впродовж 5 робочих днів, робоча група проводить оцінку пропозицій, вносить зміни до Проекту відповідно до наданих рекомендацій та готує зведену таблицю пропозицій стейкхолдерів, яка розміщується на тій же сторінці сайту, поряд з проектом. На зустрічі з керівництвом, проректор з НІПР та голова ради з якості вищої освіти описала процедуру перегляду та громадського обговорення освітніх програм та повідомила, що цей процес починається вже з вересня, на початку листопада проекти ОП розміщуються на сайті університету. Після громадського обговорення проект ОП знову послідовно розглядають кафедра, рада з якості вищої освіти спеціальності, вчена рада навчально-наукового інституту. На Вченій Раді Університету у лютому місяці 2024 року заплановано затвердження освітніх програм, що будуть введені в дію з 1 вересня наступного навчального року.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднив на своєму сайті точну та достовірну інформацію про дану освітню програму, а саме власне освітньо-професійну програму, перелік обов'язкових навчальних дисциплін, перелік вибіркових навчальних дисциплін ОП, наскрізну програму практики, програму атестації здобувачів вищої освіти, методичні рекомендації щодо виконання кваліфікаційних робіт, рецензії – відгуки <https://www.pdau.edu.ua/content/zmist-pidgotovky-zvo-magistr-zі-specialnosti-ekologiya-opp-agroekologiya-2023>. Також на офіційному сайті оприлюднені силабуси обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів для ознайомлення усіх охочих. Зі сторінки "Вступнику", вкладка "Про спеціальності" переадресовує на сторінку "Зміст підготовки" <http://surl.li/razni>. Учасники освітнього процесу повідомлені про наявність даної інформації на сайті університету та користувалися нею, що стало відомо із зустрічей із здобувачами та роботодавцями. Сайт університету й інформація про освітню програму зокрема, є лише в україномовному варіанті. Це, певною мірою, стає на заваді інтернаціоналізації діяльності ЗВО, поглиблення співпраці із закордонними навчальними й науковими установами, залучення іноземних абітурієнтів.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

1. Зручність та інформативність представленої інформації на сайті Університету, зокрема сторінки приймальної комісії. 2. Автоматизована система управління університетом, через яку зокрема, формуються відомості та розклад занять.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкою стороною ОП "Агроекологія" за 9 критерієм є те, що інформація про ОП не представлена у відкритих джерелах англійською мовою, загалом що університет не має англійської версії сайту. Рекомендовано адміністрації ПДАУ додати англійську версію сайту до кінця 2024 року. Виправлення цього недоліку сприяло б

інтернаціоналізації діяльності ЗВО, поглибленню співпраці із закордонними навчальними й науковими установами, залученню іноземних абітурієнтів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП загалом відповідає критерію 9 за всіма підкритеріями. Слабка сторона, на яку вказала ЕГ у своєму звіті, не є фундаментальною перешкодою для якісного освітнього процесу та реалізації ОП, і може бути виправлена до початку наступного навчального року. Взірцеві практики відсутні. ЕГ вважає, що ОП відповідає критерію 9 на рівні В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Панкова Оксана Володимирівна

Члени експертної групи

Валерко Руслана Анатоліївна

Сильчук Андрій Андрійович